

Programa școlară
pentru disciplina

Religie

Cultul Romano-Catolic de Limba Maghiară

Clasele IX-XII

Trunchi comun (TC)

Filiera teoretică, toate profilurile, toate specializările

Filiera tehnologică, toate profilurile, toate calificările profesionale

*Filiera vocațională, profilurile artistic, militar, pedagogic și sportiv,
toate specializările*

*RÓMAI KATOLIKUS VALLÁS, tantárgyhoz IX-XII. osztály, Közös
törzsanyag TC)*

Programa școlară în limba română

Programa școlară în limba maghiară

Învățământ liceal

Anexa nr. 17**Programa școlară pentru disciplina *Religie*, Cultul Romano-Catolic de Limba Maghiară, clasele a IX-a – a XII-a, trunchi comun (TC)**

- *Filiera teoretică, toate profilurile, toate specializările*
- *Filiera tehnologică, toate profilurile, toate calificările profesionale*
- *Filiera vocațională, profilurile artistic, militar, pedagogic și sportiv, toate specializările*

NOTĂ DE PREZENTARE

Statutul disciplinei. Disciplina *Religie* se studiază în cadrul Trunchiului comun (TC) pentru filiera teoretică și tehnologică, profilurile și specializările laice, în cultul romano-catolic de limbă maghiară, fiindu-i alocată câte 1 oră/săptămână în fiecare din cei patru ani de liceu (clasele IX–XII), este în continuitate cu programa de Religie a ciclului gimnazial.

Raportarea la cadrul legislativ și documentele strategice generale și specifice care susțin/întemeiază studiul disciplinei: Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, precum și alte acte subsecvente relevante (ordine, metodologii, planuricadru); documente europene relevante la nivel general și, mai ales, pentru disciplină (Recomandarea Consiliului UE privind competențele-cheie, Cadrul european al calificărilor, Rapoarte OECD/UNESCO, Cadre de referință) corelarea cu profilul de formare al absolventului (competențe-cheie + atribute prioritare); alte documente/studii specifice Curriculumului Național și curriculumului disciplinei, cu valoare pentru sugestiile metodologice ale programei școlare la *Religie*.

Rolul disciplinei în formarea elevilor. Religia constituie un pilon esențial al educației integrale, contribuind la formarea unui absolvent capabil să își construiască identitatea spirituală și culturală, să-și asume responsabilitatea morală și să manifeste respect față de valorile comunității și ale societății democratice. Prin studiul Bibliei, al tradiției Bisericii, al moralei și al spiritualității creștine, elevii dobândesc repere clare pentru viața personală și pentru integrarea activă în viața socială.

Disciplina contribuie la: dezvoltarea competențelor-cheie și a atributelor profilului de absolvent (gândire critică, responsabilitate, solidaritate, creativitate); formarea unei perspective teologice și morale asupra realității; cultivarea dialogului interreligios și intercultural, ca expresie a respectului față de diversitate; pregătirea pentru luarea de decizii responsabile în plan personal, profesional și comunitar.

Natura disciplinei. Religia își propune să-l familiarizeze pe elev cu mesajul central al Revelației, conținut în Sfânta Scriptură și transmis prin Tradiția Bisericii. Disciplina valorifică dimensiunea teologică, morală, liturgică și culturală a credinței creștine. Elevii învață să interpreteze textele sacre, să cunoască fundamentele doctrinare și morale, să participe la tradițiile liturgice și să facă legături între credință și provocările lumii contemporane. Cunoștințele religioase sunt transformate în abilități de reflecție critică, discernământ moral și comportament responsabil, aplicabile în contexte diverse.

Învățătura creștină nu este doar cunoscută, ci este valorizată și integrată în viața comunității. Elevii dobândesc capacitatea de a interpreta realitatea prin prisma valorilor evanghelice (discernământ între bine și rău, analiză critică, asumarea unei perspective morale asupra lumii). Aceștia sunt formați să manifeste un comportament pro-activ și empatic, să cultive integrarea socială și interculturalitatea, respectând alte culturi și religii.

Disciplina *Religie* abordează și provocările contemporane. Elevii sunt încurajați să reflecteze asupra responsabilității creștine față de creație, în lumina învățaturii sociale a Bisericii. În domeniul tehnologiei digitale, sunt formați pentru o utilizare responsabilă, critică și reflexivă, în acord cu valorile spirituale și morale.

Astfel, *Religia* depășește rolul tradițional de instruire religioasă, contribuind la formarea unui absolvent echilibrat, cu o conștiință civică și morală solidă, capabil să se integreze activ și responsabil în viața comunității și a societății.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul liceal, prin raportare la cerințele exprimate în Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale adolescenților și tinerilor.

Programa școlară pentru disciplina Religie este structurată pe următoarele componente:

- competențe generale;
- competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- conținuturi ale învățării;
- standarde curriculare de învățare;
- standarde naționale de evaluare;
- sugestii metodologice;
- referințe bibliografice.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

CG1	Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață
CG2	Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii
CG3	Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale
CG4	Conlucrarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase fiecărei persoane

CLASA a IX-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

CS 1.1. Identifică structura și inspirația Sfintei Scripturi și explică rolul patriarhilor și al regilor lui Israel în planul mântuirii. ⁽¹¹⁾
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea, în echipe, structura Vechiului Testament, folosind fragmente din Geneza, Exod și Cărțile Regilor, și identifică mesajul principal al fiecărei secțiuni (istoric, profetic, sapiențial) ⁽¹²⁾ - Realizarea unei scheme cronologice („Linia patriarhilor și regilor”), în care marchează principalele evenimente din viața lui Avraam, Moise, David și Solomon, evidențiind rolul lor în planul mântuirii - Crearea pe grupe o prezentare digitală sau un poster interactiv intitulat „Drumul revelației de la patriarhi la regii lui Israel”, în care integrează texte biblice, simboluri și imagini, pe care îl prezintă colegilor
CS 1.2. Descrie elementele fundamentale ale religiilor Egiptului, Mesopotamiei, Indiei, Chinei, Greciei și Romei și analizează influența lor asupra iudaismului și creștinismului.
<ul style="list-style-type: none"> - Lectură comparativă de fragmente de texte religioase în grupuri cooperative: Cartea morților, Imnul soarelui de Ekhnaton (Egipt), Gilgameș (Mesopotamia), Bhagavad Gita, Sutra inimii (India), Teo te king (China), Munci și zile de Hesiod (Grecia) în comparație cu textele biblice care reflectă valorile fundamentale comune ale omenirii. - Realizarea de proiecte pe tema reprezentărilor zeilor din culturile antice cu interpretarea atributelor divine.
CS 1.3. Explică modul în care Dumnezeu se revelează în creație și în Cuvânt, analizează imaginile despre Dumnezeu și semnificația sacramentelor.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea imaginilor despre Dumnezeu: cercetarea și discutarea diferitelor reprezentări artistice și literare ale lui Dumnezeu din diverse culturi și perioade istorice, explicând semnificația acestora în contextul revelației divine. ⁽¹²⁾ - Identificarea unor exemple biblice simple prin activități de lectură și rezumare despre cum Dumnezeu se arată oamenilor prin cuvinte și fapte, exprimând apoi în cuvintele lor ce au înțeles despre Dumnezeu din acele texte - Cercetarea semnificației liturgice și teologice a unor sacramente cheie, analizând modul în care acestea mijlocesc prezența lui Dumnezeu în viața credincioșilor și cum exprimă identitatea religioasă individuală și comunitară.
CS 1.4. Corelează Decalogul, conștiința, păcatul și virtuțile cu viața morală și exemplul unor sfinți (Sf. Thomas Morus, Padre Pio, Maica Tereza de Calcutta).
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea, în echipe, a celor zece porunci și aplicarea lor în contexte concrete din viața cotidiană (familie, școală, comunitate), identificând valorile morale pe care le promovează. - Cercetarea unor texte și mărturii despre Sf. Thomas Morus, Padre Pio și Maica Tereza de Calcutta, pentru a evidenția modul în care au urmat glasul conștiinței și au trăit virtuțile creștine în societate. - Realizarea unei reflecții personale sau a unui jurnal spiritual intitulat „Cum pot coopera cu harul lui Dumnezeu în viața de zi cu zi”, în care elevii formulează angajamente concrete de viață morală.

CG2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

CS 2.1. Analizează modul în care experiențele biblice ale patriarhilor, profeților și regilor lui Israel se raportează la formele de viață religioasă din epocile lor și la expresiile de credință actuale. ⁽¹¹⁾
<ul style="list-style-type: none"> - Dezbateră rapidă: chemarea lui Avraam (Gen 12) și o relatare istorică despre religia mesopotamiană. Apoi, printr-un exercițiu de dezbateră rapidă („fishbowl”), analizează diferențele dintre credința bazată pe alianță și practicile religioase bazate pe ritualuri. - Realizarea unui interviu imaginar cu un personaj biblic (ex. Moise sau David). Un grup scrie întrebările („Cum te-a schimbat întâlnirea cu Dumnezeu?” „Ce valori ai transmis poporului?”), alt grup formulează răspunsurile. Interviurile se citesc în fața clasei și se discută. - Crearea unei scrisori deschise către tinerii de astăzi, scrisă „în numele lui Avraam, Moise, David sau Solomon”, în care transmit un mesaj de credință actual, pornind de la experiența lor biblică. Scrisorile pot fi afișate pe panoul clasei sau într-un blog al clasei.
CS 2.2. Identifică și compară valorile fundamentale și formele de viață religioasă din Egiptul Antic, Orientul Mijlociu, India, China, Grecia și Roma, explicând influența lor asupra iudaismului și creștinismului.

<ul style="list-style-type: none"> - Căutarea și vizionarea unor tururi virtuale în muzee sau obiective turistice din Orientul Mijlociu antic care reflectă istoria ideilor și credințelor religioase din această regiune. - Vizionarea de podcast-uri cu învățători hinduși, taoiști, budiști sau zen-budiști și organizarea de dezbateri pe marginea ideilor religioase ale acestor religii în comparație cu creștinismul. - Lecturarea în grup a unor texte biblice care reflectă influența filosofiei greci sau a culturii romane asupra creștinismului timpuriu și contemporan și identificarea acestora prin lucru în grupuri cooperative.
<p>CS 2.3. Evaluează imaginile despre Dumnezeu și semnificația sacramentelor în raport cu alte moduri de exprimare religioasă, pentru a înțelege diversitatea și specificitatea creștinismului.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui tabel comparativ care să evidențieze diferite imagini despre Dumnezeu sau despre principiul divin în creștinism, islam și hinduism, analizând similitudinile și diferențele specifice - Cercetarea unui sacrament creștin și un ritual important dintr-o altă religie (ex. un ritual de trecere), evaluând modul în care acestea ajută la exprimarea credinței și la conectarea cu divinitatea, apreciând unicitatea contextului creștin - Dezbateri structurată pe tema "În ce măsură imaginile despre Dumnezeu și semnificația sacramentelor creștine le diferențiază de alte experiențe religioase?", prin susținerea argumentelor învățate
<p>CS 2.4. Argumentează rolul poruncilor, al virtuților și al exemplului sfinților în dialogul dintre diferite tradiții religioase și în promovarea respectului reciproc.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea comparativă, în echipe, a unor texte morale fundamentale (Cele zece Porunci, Fericirile, fragmente din „Dhammapada” sau „Analectele lui Confucius”), identificând valorile comune care promovează respectul, compasiunea și pacea. - Organizarea unui „forum al valorilor universale”, în care elevii reprezintă diferite tradiții religioase (creștină, iudaică, islamică, budistă etc.) și prezintă, prin scurte discursuri, modul în care virtuțile și exemplele sfinților sau înțelepților contribuie la conviețuirea pașnică. - Realizarea unei campanii vizuale sau digitale (afișe, videoclipuri, postări educative) cu tema „Virtuți care ne unesc”, prin care elevii ilustrează valori morale comune tuturor religiilor (iubirea, iertarea, respectul, dreptatea), inspirându-se din exemple de sfinți și lideri spirituali.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

<p>CS 3.1. Interpretează deciziile și atitudinile patriarhilor și regilor lui Israel (Avraam, Moise, David, Solomon) ca modele de discernământ moral și aplică lecțiile lor în situații concrete de viață personală și comunitară.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Compararea a două episoade biblice (Chemarea lui Avraam – Gen 12 și Pocăința lui David – 2Sam 12), pentru identificarea tipurilor de decizii morale luate și a consecințelor asupra comunității. ⁽¹²⁾ - Elaborarea unui cod de conduită, pe grupe, inspirat de valorile morale exprimate de patriarhi și regi (Avraam – ascultare, Moise – fidelitate, David – pocăință, Solomon – înțelepciune) și prezentarea acestuia clasei. - Crearea unui scenariu contemporan inspirat de o decizie biblică (ex. judecata lui Solomon), jucat ca rol-play în clasă
<p>CS 3.2. Analizează principiile morale și valorile etice prezente în religiile antice și orientale, comparându-le cu învățătura creștină, pentru a lua decizii informate în situații de diversitate culturală și religioasă.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Observarea în activitate pe grupe a reprezentărilor artistice renaștentiste ale celor patru virtuți cardinale și identificarea elementelor definiției pentru alegoria etică a acestor virtuți cu ajutorul unor texte. - Lecturarea relatării genezei lumii din Biblie și a Decalogului și identificarea influenței ideilor religioase din Orientul Mijlociu asupra revelației divine. - Dezbateri abordării marilor teme etice ale omenirii (violență, respectul față de natură, iubirea față de semenii etc.) din perspectivă comparativă utilizând texte produse de religii antice (Bhagavad Gita, Cartea Morților, învățături budiste etc.) și texte biblice.
<p>CS 3.3. Argumentează decizii personale și comunitare prin raportare la credința creștină, la imaginile constructive despre Dumnezeu și la sacramente, confruntându-le cu provocările etice contemporane.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unei postări de blog sau videoclipuri scurte, prin scopul analizării unei dileme etice contemporană legată de mediul online (ex. cyberbullying, dezinformare), argumentând cum o decizie în acord cu credința creștină, o imagine pozitivă despre Dumnezeu și înțelegerea sacramentelor îi pot ghida spre o alegere constructivă omul. - Prin jocul simulat "tribunal" (consilieri, avocați) cu cazuri concrete de decizii dificile cu care se confruntă tinerii astăzi (ex. presiunea grupului, dileme legate de carieră) realizarea unei dezbateri ca în tribunal cu soluții argumentate, bazate pe învățăturile creștine, imaginile pozitive despre Dumnezeu și rolul sacramentelor.

- *Completarea unui caiet personal, notând o decizie simplă luată într-o zi (ex. cum să răspundă unei colege) și explicarea de ce alegerea respectivă este în concordanță cu credința creștină sau cu o imagine pozitivă despre Dumnezeu.*

CS 3.4. Aplică principiile morale (cele Zece Porunci, responsabilitatea, virtuțile) și exemplul sfinților în luarea deciziilor legate de viața personală, familială și socială, în acord cu valorile religios-morale.

- *Analizarea unor situații morale cotidiene (ex. onestitatea la școală, relațiile cu colegii, respectul față de părinți) și discutarea deciziilor potrivite în lumina celor Zece Porunci și a virtuților cardinale, prin activitate de tip „studiu de caz moral”.*
- *Realizarea unui portret moral al unui sfânt (Sf. Thomas Morus, Padre Pio sau Maica Tereza), identificând deciziile importante pe care le-au luat și valorile care i-au ghidat, apoi prezentarea concluziilor într-un colaj digital sau afiș tematic.*
- *Crearea unei campanii școlare intitulată „Alege binele!”, prin care elevii formulează mesaje scurte, sloganuri și exemple de acțiuni zilnice inspirate de virtuți (curaj, fidelitate, compasiune), aplicabile în viața personală și comunitară.*

CG 4 - Conlucrarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

CS 4.1. Colaborează cu ceilalți în interpretarea și actualizarea mesajelor biblice despre revelația lui Dumnezeu (Avraam, Moise, David, Solomon), pentru a construi o identitate religioasă comună, deschisă spre dialog.

- *Analizarea în echipe a textelor biblice despre Avraam, Moise, David și Solomon, urmată de extragerea mesajelor centrale (credință, fidelitate, pocăință, înțelepciune) și discutarea lor în plen. ⁽¹²⁾*
- *Aplicarea acestor mesaje biblice la situații actuale prin organizarea unei mese rotunde: fiecare grup propune exemple concrete (școală, familie, comunitate) unde valorile patriarhilor și regilor pot fi puse în practică.*
- *Crearea unui manifest vizual al clasei (poster comun sau mural digital) intitulat „Revelația lui Dumnezeu pentru noi astăzi”, în care sunt integrate citate biblice, simboluri și propuneri de atitudini pentru viața comunitară.*

CS 4.2. Cooperează în activități de cunoaștere și valorizare a religiilor și culturilor antice și orientale, recunoscând elementele comune și diferențele care favorizează respectul reciproc și conviețuirea pașnică.

- *Proiect colaborativ de creare a unui tur virtual despre obiectivele turistice din Atena sau Roma, Kamakura sau Beijing cu ghid sonor virtual.*
- *Studierea unor teme dogmatice ale religiilor antice și orientale în grupe jigsaw.*
- *Crearea de podcast-uri despre civilizația japoneză, chineză etc.*

CS 4.3. Participă la activități comunitare care promovează credința, rugăciunea și sacramentele ca mijloace de comuniune între persoane și ca deschidere spre dialog interreligios și intercultural.

- *Organizarea unei întâlniri interreligioase, pentru a prezenta în grupuri valorile, principiile, asemănările și deosebiriile religilor diferite.*
- *Ecumenism: In luna Ianuarie în săptămâna Ecumenică, participarea la programele diferitelor religii pentru a se ruga împreună.*
- *Cafeneaua filozofică: Organizarea unei cafenele filozofice în care participanții să discute teme legate de credință, valori și rolul lor în societate. Aceasta poate include sesiuni de întrebări și răspunsuri, dezbateri despre diferențele și asemănările dintre religii și modul în care acestea contribuie la crearea comunității.*

CS 4.4. Implică-se în proiecte comunitare inspirate din valorile morale și spirituale creștine (porunci, virtuți, mărturia sfinților), pentru a contribui la solidaritate, responsabilitate și respect între oameni.

- *Organizarea unui proiect de voluntariat la nivelul școlii sau parohiei (ex. strângere de fonduri, ajutorarea persoanelor vulnerabile), în care elevii identifică valorile creștine puse în practică (caritate, solidaritate, fidelitate, respect).*
- *Realizarea, în echipe, a unei campanii media sau expoziții tematice intitulată „Virtuți care unesc comunitatea”, în care elevii ilustrează prin imagini, citate și mărturii modul în care poruncile și virtuțile pot fi trăite în viața cotidiană.*
- *Participarea la un proiect interșcolar sau interconfesional (ex. „Săptămâna faptelor bune”), unde elevii colaborează cu tineri din alte școli sau confesiuni pentru acțiuni comune de bine, discutând ulterior cum experiența i-a ajutat să înțeleagă valoarea comuniunii și a respectului reciproc.*

CLASA a IX-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Clasa a IX-a - În căutarea Învățătorului

Domenii de conținut	Conținuturi
<p>1. Revelația divină în slujba mântuirii omului „Dumnezeul este cu noi” (Mt 1, 23)</p>	<p>1.1. Dumnezeu a grăit - descrierea generală a Sfintei Scripturi (geneza, canonul Sfintei Scripturi, inspirația, structura)</p> <p>1.2. Chipul lui Dumnezeu - Crearea lumii, păcatul și consecințele sale (<i>Crearea lumii Gen 1, 1-2,4, Cain și Abel-Gen 4,1-16, turnul din Babel Gen 11,1-9</i>)</p> <p>1.3. A fi între cei aleși și a se încredința lui Dumnezeu - patriarhul Avram (<i>Chemarea lui Avram-Gen 12, Legământul lui Dumnezeu cu Avraam-Gen 15, Domnul i s-a arătat lui Avraam lângă stejarul lui Mamre-Gen 18, Sacrificiul lui Avraam-Gen 22</i>) - Moise (<i>Misiunea lui Moise-Exodul 3, Legământul de la Sinai-Exodul 19</i>)</p> <p>1.4. Poporul din Sion - Casa lui David (<i>Ungerea lui David-1Sam16, David și Goliat-1Sam 17, Pocăința lui David-2Sam 12, Promisiuni făcute regelui David-2Sam 7,16</i>) - Înțelepciunea lui Solomon (<i>Căsătoria, visul și judecata lui Solomon-1Regi 3</i>)</p>
<p>2. Valorile diferitelor religii și căi spirituale</p>	<p>2.1. Religia Egiptului Antic Conținutul temei: - Egiptul Antic: geografie, societate, politică și religie - Zeii Egiptului antic - Reforma monoteistă din Amarna - Legăturile Egiptului cu poporul evreu și religia evreilor</p> <p>2.2. Religiiile orientului mijlociu Conținutul temei: - Mesopotamia - Persia și religia perșilor - Legături între religiile din Orientul Mijlociu și iudaism, respectiv creștinism</p> <p>2.3. Orientul Îndepărtat: India și China Conținutul temei: - Hinduismul - Budismul - Daoismul - Confucianismul - Diferențe dogmatice și similitudini etice - Influențe culturale contemporane asupra Europei</p> <p>2.4. Religia din Grecia Antică Conținutul temei: - Societate și religie în Grecia Antică - Zeii greci antici - Zei, mituri și eroi - Influențe asupra creștinismului</p> <p>2.5. Roma Antică Conținutul temei: - Societate și religie în Roma Antică - Zei, genii și sacrificii - Imperiu, Pax Romana și traduceri interculturale - Împlinirea timpului: sinteza culturală elenistică ca mediu de răspândire a creștinismului</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
3. Răspunsuri creștine la provocările lumii contemporane	3.1. Revelația lui Dumnezeu - în lumea creată - în Cuvântul Creatorului - în Isus Cristos 3.2. Răspunsul omului - credința 3.3. Imagini despre Dumnezeu - imagini constructive și cele distructive 3.4. Semne sfinte - semne vizibile și haruri invizibile - sacramentele - sacramentaliile 3.5. În comunitate cu Dumnezeu - rugăciunea privată și comunitară - Sfânta liturghie
4. Mărturie creștină în familie, biserică și societate	4.1. Dimensiunile iubirii de Dumnezeu și ale omului - cele zece porunci 4.2. Relația mea cu Dumnezeu - Cel ce mă conduce – din înăuntrul sufletului meu (conștiința) - Sf. Thomas Morus 4.3. Faptele noastre și trăsăturile lor cu privire la comunitate - responsabilitate, fidelitate, comunitate 4.3. Atentat asupra iubirii creștine - păcatul și harul atotcuprinzător al lui Dumnezeu - Padre Pio 4.4. Cooperarea cu harul lui Dumnezeu - Virtuțile: virtuțile de bază - Maica Teresa din Calcutta

CLASA a X-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață**CS 1.1. Analizarea textelor biblice despre proroci, patriarhi și viața lui Isus pentru a identifica modul în care Dumnezeu se revelează în istorie și se face prezent în viața comunității.**

- Analizarea în grupe a pasajelor biblice despre Ilie, Isaia, Ioan Botezătorul și copilăria lui Isus, urmată de identificarea mesajului central privind revelația lui Dumnezeu și prezentarea concluziilor într-un tabel comparativ.⁽¹²⁾

- Elaborarea unei hărți conceptuale („Revelația în istorie”), care să surprindă conexiunile dintre patriarhi, proroci și viața lui Isus ca momente cheie ale planului mântuirii.

- Crearea unei prezentări multimedia (PowerPoint, Canva, video scurt) în care elevii arată cum Dumnezeu se revelează progresiv în istorie și cum această revelație întemeiază identitatea comunității creștine.

CS 1.2. Aplicarea învățăturilor evanghelice și ale Bisericii primare (faptele lui Isus, răspândirea Bisericii, martiriul) pentru înțelegerea identității personale și comunitare de creștin.

- Crearea unui poster cu tema Babel și primele rusalii cu reflecție concentrată asupra fenomenelor din relațiile internaționale marcate de păcat și caracterul simbolic al unității armonioase dintre popoare în Biserica Catolică

- Analizarea vieții unui sfânt/martir și extragerea unor valori aplicabile azi (curaj, solidaritate, credință).

- Dramatizare: scenetă scurtă inspirată din faptele unui sfânt/martir care ilustrează solidaritatea, iubirea aproapelui și speranța.

CS 1.3. Evaluarea semnificației doctrinei a Treimii, a sacramentelor inițierii (Botez, Mir) și a lucrării Duhului Sfânt ca fundament al apartenenței religioase.

- Analizarea textelor magisteriale: fragmente din Catehismul Bisericii Catolice §§232–267 despre Sfânta Treime; prezentarea relației dintre Persoanele divine printr-o schemă vizuală..⁽¹²⁾

- Identificarea semnelor sacramentale și a efectelor teologice ale Botezului și Mirului (sacramentele inițierii), explicând dimensiunea lor trinitară.

- Discuție socratică: „Cum acționează Duhul Sfânt în viața mea și a Bisericii?” – aplicarea practică a teologiei Duhului Sfânt.

CS 1.4. Crearea de proiecte și mărturii (eseuri, portofolii, prezentări) care exprimă dimensiunile iubirii de Dumnezeu și de semenii, precum și rolul virtuților teologice în viața comunitară și socială.

- Realizarea unui portofoliu personal intitulat „Chipuri ale iubirii creștine”, care să includă reflecții scurte, citate biblice și exemple de persoane (din viața cotidiană sau din rândul sfinților) care trăiesc virtuțile teologice: credința, speranța și iubirea.

- Crearea în echipe a unui proiect social sau caritabil (ex. „Săptămâna bunătații”), prin care elevii aplică concret iubirea de aproapele și documentează etapele proiectului într-un jurnal reflexiv sau video-reportaj.

- Scrierea unei mărturii personale sau a unui eseu spiritual pe tema „Cum pot trăi iubirea de Dumnezeu și de aproapele în comunitatea mea”, urmată de o sesiune de împărtășire în grup și discuție despre impactul credinței în viața reală.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii**CS 2.1. Compară modul în care prorocii, evangheliștii și figurile biblice (Ilie, Isaia, Ioan Botezătorul, Isus) au exprimat credința lor cu formele actuale de viață religioasă și de transmitere a mesajului evanghelic.⁽¹¹⁾**

- Analizarea în echipe a textelor despre Ilie, Isaia, Ioan Botezătorul și Isus, urmată de completarea unui tabel comparativ între mesajele biblice și moduri contemporane de exprimare a credinței (predici, cântece religioase, media digitală)..⁽¹²⁾

- Realizarea unui colaj digital sau poster interactiv intitulat „De la proroci la evangheliști – mesaje pentru lumea de azi”, integrând citate biblice, imagini și exemple actuale de transmitere a Evangheliei.

- Crearea unui podcast sau a unei prezentări video scurte în care elevii explică, prin exemple concrete, cum mesajele profetice și evanghelice pot fi valorificate în viața tinerilor de azi.

CS 2.2. Analizează experiențele Bisericii primare (faptele lui Isus, răspândirea creștinismului, persecuțiile, conciliile) și le valorizează prin raportare la alte forme de viață religioasă din aceeași epocă și din prezent.

- Lectura și comentariul Confesiunii din Niceea/Constantinopol.

- Realizarea unui poster cu reprezentări artistice ale naturii umane și divine ale lui Isus pe baza textului conciliului din Calcedon.
CS 2.3. Interpretează învățăturile despre Treime, Cristos, Duhul Sfânt și sacramele ca repere în luarea unor decizii responsabile privind raportul dintre credință, știință și viața cotidiană.
- Cercetare teologică: analizarea raportului dintre rațiune și credință (<i>Fides et Ratio</i>), aplicând conceptul de „armonie între teologie și știință” - Simulare de dezbateri: „Poate știința să explice misterul Treimii?” – argumentare bazată pe doctrina catolică. - Elaborarea unei prezentări multimedia: „Sacramelele ca întâlnire reală cu Dumnezeu într-o lume secularizată”.
CS 2.4. Aplică principiile morale creștine (porunca iubirii, rugăciunea, virtuțile, iertarea) în luarea unor decizii concrete pentru binele familiei, comunității și al societății.
- Analizarea în grupuri a unor situații de viață reală (ex. conflict între colegi, nevoia de a ierta, ajutorarea unei persoane în dificultate), identificând principiile morale creștine aplicabile și formulând decizii potrivite în lumina poruncii iubirii. - Crearea unui jurnal al virtuților: timp de o săptămână, fiecare elev notează un gest concret de iubire, iertare sau rugăciune realizat pentru familie sau comunitate, apoi împărtășește concluziile despre modul în care aceste gesturi i-au influențat relațiile. - Realizarea unui proiect de echipă intitulat „Iubirea în acțiune” – organizarea unei activități caritabile, a unui moment de rugăciune comună sau a unei campanii de solidaritate, urmată de o reflecție scrisă privind impactul principiilor creștine asupra comunității.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

CS 3.1. Evaluează deciziile și atitudinile profeților, evangheliștilor și ale lui Isus, identificând criteriile de discernământ moral aplicabile în viața personală și comunitară. ⁽¹¹⁾
- Compararea deciziilor luate de profeți (Ilie, Isaia), de evangheliști și de Isus în situații concrete cu alegerile pe care tinerii le fac astăzi în fața provocărilor morale (ex. prietenie, adevăr, solidaritate). ⁽¹²⁾ - Elaborarea unui jurnal reflexiv („Criteriile mele de discernământ”), în care fiecare elev aplică modele biblice de decizie la o situație personală sau comunitară actuală. - Crearea unei dezbateri organizate („Cum ar fi procedat Isus?”), în care elevii discută dileme morale contemporane (ex. violență, nedreptate, solidaritate socială) folosind criteriile desprinse din atitudinile evanghelice.
CS 3.2. Analizează opțiunile comunităților creștine din primele secole (persecuții, concilii, viața monahală, schisma) ca modele de luare a deciziilor în fața provocărilor sociale și religioase.
- Vizionarea de podcast-uri și videoclipuri care au ca temă viața monahală. - Realizarea unui florilegiu prin selecția unor texte din Patericul Egiptean care au relevanță și pentru ziiua de azi. - Realizarea de glosar tematic: fiecare elev pregătește un mic dicționar cu termeni (ex.: martiriu, conciliu, erezie, dogmă, schismă etc.) și îi folosește în propoziții proprii. - Analiză de texte despre arianism/gnosticism, urmate de discuții despre cum a reacționat Biserica la fenomenul reprezentat de aceste curente
CS 3.3. Interpretează învățăturile despre Treime, Cristos, Duhul Sfânt și sacramele ca repere în luarea unor decizii responsabile privind raportul dintre credință, știință și viața cotidiană.
- Aplicarea parabolilor despre credință și înțelepciune (ex. Mt 7,24–27) la dileme etice moderne, integrând principiile dogmatice ale credinței trinitare. - Realizarea unei fișe de reflecție: „Cum mă inspiră dogma Întrupării în deciziile mele de zi cu zi?” - Identificarea criteriilor teologice pentru discernământul moral – credința în Dumnezeu Creator, Cristos Răscumpărător, Duhul Sfinților.
CS 3.4. Aplică principiile morale creștine (porunca iubirii, rugăciunea, virtuțile, iertarea) în luarea unor decizii concrete pentru binele familiei, comunității și al societății.
- Analizarea în grupuri a unor situații de viață reală (ex. conflict între colegi, nevoia de a ierta, ajutorarea unei persoane în dificultate), identificând principiile morale creștine aplicabile și formulând decizii potrivite în lumina poruncii iubirii. - Crearea unui jurnal al virtuților: timp de o săptămână, fiecare elev notează un gest concret de iubire, iertare sau rugăciune realizat pentru familie sau comunitate, apoi împărtășește concluziile despre modul în care aceste gesturi i-au influențat relațiile. - Realizarea unui proiect de echipă intitulat „Iubirea în acțiune” – organizarea unei activități caritabile, a unui moment de rugăciune comună sau a unei campanii de solidaritate, urmată de o reflecție scrisă privind impactul principiilor creștine asupra comunității.

CG 4 - Conlucrarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

CS 4.1. Analizează, împreună cu colegii, rolul profeților, evangheliștilor și al lui Isus în transmiterea revelației divine, pentru a construi o înțelegere comună a identității creștine.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Investigarea în echipă a textelor biblice despre Ilie, Isaia, Ioan Botezătorul și Isus, prin împărțirea pe grupe, fiecare grup prezentând colegilor concluziile proprii într-o hartă conceptuală comună („Cum se revelează Dumnezeu?”).⁽¹²⁾</i> - <i>Construirea unui colaj digital colaborativ (imagini, simboluri, versete biblice) care exprimă mesajul profeților și al evangheliștilor, urmat de o prezentare colectivă și o discuție despre identitatea creștină.</i> - <i>Dezvoltarea unei dramatizări în echipă (ex. scena întâlnirii lui Ilie cu Dumnezeu, predica lui Ioan Botezătorul, parabola semănătorului), prin care elevii transmit împreună mesajul revelației și aplică semnificațiile în contextul actual al comunității.</i>
CS 4.2. Compară, în activități de grup, modul în care comunitățile creștine timpurii și cele actuale au colaborat pentru a depăși provocări sociale și religioase, identificând modele de comuniune.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Studiu de caz despre organizarea creștinilor din Roma antică în timpul persecuțiilor pe baza unor acte ale martirilor</i> - <i>Prezentare multimedia: „Cum m-a inspirat exemplul episcopului Márton Áron / Fericitului Bogdánffy Szilárd”.</i> – <i>Fericitul episcop martir Apor Vilmos</i>
CS 4.3. Evaluează, prin dezbateri și reflecții comune, importanța sacramentelor inițierii și a lucrării Duhului Sfânt ca fundament al unității și comuniunii între credincioși.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Analizarea textelor biblice și catehetice despre Botez și Mir pentru a explica modul în care acestea întemeiază comuniunea credincioșilor.</i> - <i>Reflectarea în grup asupra rolului Duhului Sfânt ca principiu al unității Bisericii prin formarea concluziei comune.</i> - <i>Crearea unei prezentări care sintetizează importanța sacramentelor inițierii și a Duhului Sfânt pentru unitatea creștinilor.</i>
CS 4.4. Creează, în echipe, proiecte de solidaritate (campanii, postere, prezentări) care promovează rugăciunea, iertarea și virtuțile ca expresii ale comuniunii în familie și societate.
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Realizarea, în echipe, a unei campanii vizuale sau digitale intitulată „Puterea iertării”, prin care elevii promovează atitudini creștine de reconciliere, empatie și solidaritate în familie, școală și comunitate.</i> - <i>Organizarea unei activități comunitare de rugăciune și reflecție (ex. „Seara iertării” sau „Lanțul rugăciunii pentru pace”), la care elevii participă activ, prezentând texte biblice, cântece și mesaje personale despre unitate și respect reciproc.</i> - <i>Elaborarea unui proiect colaborativ interdisciplinar (religie–arte–limbă română) cu tema „Virtuțile care unesc”, în care elevii ilustrează prin poezie, desen, fotografie sau videoclipuri cum rugăciunea și iertarea devin punți de comuniune în viața de zi cu zi.</i>

CLASA a X-a**CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII****Clasa a X-a - La picioarele Învățătorului**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Revelația divină în slujba mântuirii omului „Dumnezeul este cu noi” (Mt 1, 23)	1.1. Dumnezeu vorbește prin proroci - Prorocul Ilie (<i>Drumul spre Horeb, întâlnirea lui Ilie cu Dumnezeu-1Reg 19</i>) 1.2. Profeții despre Mesia (<i>Isaia 7,14, Michea 5,1</i>) 1.3. Evanghelia - Cele patru fețe ale singurei Evanghelii 1.4. Copilăria lui Isus: Vestirea nașterii lui Isus (<i>Lc 1,26-38</i>), Vizita Sfintei Feciaore Maria la Elisabeta, (<i>Lc 1, 39-56</i>), Nașterea lui Isus (<i>Lc 2,1-20</i>); Prezentarea lui Isus în templu (<i>Lc 2, 21-41</i>) 1.5. Începutul activității publice a lui Isus: Sfântul Ioan Botezătorul, botezul lui Isus (<i>Mt 3,1-17</i>) 1.6. Împărăția cerurilor este asemenea - învățăturile lui Isus-Parabola semănătorului (<i>Mt 13,1-23</i>)

Domenii de conținut	Conținuturi
<p>2. Valorile diferitelor religii și căi spirituale</p>	<p>2.1. Originile și răspândirea bisericii Conținutul temei: - Faptele fondatoare ale lui Isus Cristos - Nașterea bisericii și viața ei în primele decenii - Răspândirea bisericii până la „marginile pământului” - Hagiografie și istorie: Sfântul Apostol Pavel: opera istorică</p> <p>2.2. Biserica ca o comunitate pusă la încercare: persecuțiile creștine și eliberarea creștinismului. Conținutul temei: - Istoria persecuțiilor - Edictul de la Milano și eliberarea creștinismului - Cezaropapismul: relația puterii liimești și puterii spirituale - Hagiografie și istorie: Martiri și martiriu</p> <p>2.3. Conciliile ecumenice din secolele IV-IX. Conținutul temei: - Nașterea și dezvoltarea învățaturii despre Sfânta Treime la conciliile ecumenice - Nașterea și dezvoltarea învățaturii despre persoana lui Isus Cristos - Hagiografie și istorie: Sfântul Augustin, învățătorul Occidentului</p> <p>2.4. Nașterea vieții monahale Conținutul temei: - Nașterea vieții monahale în de la părinții din deșert până la Sfântul Vasile cel Mare - Viața monahală din Occident: opera Sfântului Benedict</p> <p>2.5. Marea Schismă Conținutul temei: - Cauzele schismei: diferențe culturale și teologice dintre Orient și Occident - Biserica Orientală – răspândire și trăsături caracteristice - Forme de unitate: biserica unită greco-catolică - Valori culturale și teologice: iconografie și arhitectură bisericească orientală</p>
<p>3. Răspunsuri creștine la provocările lumii contemporane</p>	<p>3.1. Dumnezeu - Sfânta Treime -Tatăl Atotputernic - numele lui Dumnezeu - caracteristicile lui Dumnezeu - învățături false despre Dumnezeu - creație și evoluție</p> <p>3.2. Fiul Mântuitor - Cine este Isus Cristos? - Dumnezeu-om - mântuirea - învățături false despre Isus Cristos</p> <p>3.3. Duhul Sfânt Sfințitorul - activitatea Duhului Sfânt - darurile Duhului Sfânt - roadele Duhului Sfânt</p> <p>3.4. „...botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh...”(Mt 28,19) - Sacramentul botezului</p> <p>3.5. „Primește pecetea Duhului Sfânt!” - Sacramentul mirului</p>
<p>4. Mărturie creștină în familie, biserică și societate</p>	<p>4.1. Dimensiunile iubirii de Dumnezeu și de semenii - Porunca principală - Sf. Moscati Giuseppe</p> <p>4.2. Formele deosebite ale cultului - legământ, jurământ</p> <p>4.3. Sfâșiati-vă inimile, nu hainele - rugăciunea</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
	<ul style="list-style-type: none">- post- fapte bune- Sf. Ioan Vianney4.4. Atentat asupra iubirii creștine- furie, mânie, răzbunare- Fericitul Vilmos Apor4.5. Colaborarea cu harul lui Dumnezeu- virtuțile: virtuți teologice- Sf. Ioan Paul II.

CLASA a XI-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

CS 1.1. Analizează parabolele, minunile și evenimentele pascale pentru a exprima modul în care identitatea creștină se fundamentează în persoana lui Isus Cristos.

- Compararea diferitelor parabole (ex. fiul risipitor, semănătorul) și minuni (ex. înmulțirea pâinilor) printr-un tabel de analiză, evidențind ce aspecte ale identității lui Isus ca Mântuitor sunt subliniate în fiecare.
- Elaborarea în grupe a unei prezentări interactive („Drumul Paștelui”), în care să fie explicată legătura dintre Patimi, Moarte și Înviere și fundamentul identității creștine.
- Crearea unui eseu reflexiv sau a unui jurnal spiritual intitulat „Isus Cristos – temelia identității mele”, în care elevii aplică mesajul parabolilor, minunilor și evenimentelor pascale la propria viață și la viața comunității.

CS 1.2. Aplică exemplele de viață ale sfinților și martirilor medievali (Sf. Ștefan, Sf. Ladislau, Sf. Margareta) pentru a înțelege formarea identității comunității creștine.

- Lecturarea și interpretarea legilor cu care regii maghiari Sfântul Ștefan și Sfântul Ladislau au reușit să stabilizeze poziția creștinismului în Ungaria medievală.
- Scrierea unei piese de teatru inspirată de legendele Sfintei Elisabeta a Ungariei.
- Proiect interdisciplinar religie/geografie/istorie/informatică: crearea unor hărți digitale interactive cu scopul localizării bisericilor cu hramul sfinților maghiari de pe teritoriul României și a unei baze de date conexe cu scopul de a documenta valorile arhitectonice ale acestor sfinte lăcașuri.

CS 1.3. Evaluează rolul sacramentelor (Euharistie, Pocăință, Maslu) în consolidarea identității religioase personale și comunitare.

- Analizarea textelor biblice referitoare la Euharistie, Pocăință și Maslu pentru a identifica modul în care aceste sacramente exprimă prezența mântuitoare a lui Cristos în Biserică.
- Reflectarea în grup asupra modului în care participarea la aceste sacramente contribuie la formarea identității creștine personale și la întărirea comuniunii comunitare.
- Crearea unei prezentări vizuale sau un eseu teologic care sintetizează rolul sacramentelor de vindecare și comuniune în viața Bisericii și a credincioșilor.

CS 1.4. Creează mărturii scrise sau vizuale despre modul în care iubirea, prietenia și viața consacrată modelează identitatea religioasă.

- Realizarea unui portofoliu personal sau de grup intitulat „Chipuri ale iubirii creștine”, în care elevii documentează prin texte, imagini și citate din Sfinți (ex. Sf. Tereza din Lisieux, Sf. Francisc de Assisi) modul în care iubirea, prietenia și consacrarea față de Dumnezeu întăresc identitatea religioasă.
- Crearea unei expoziții vizuale sau digitale („Iubirea care transformă lumea”) ce conține fotografii, desene, videoclipuri scurte sau colaje care ilustrează forme concrete de dăruire și prietenie creștină în familie, școală și comunitate.
- Scrierea unei mărturii personale sau a unui eseu spiritual despre o experiență de prietenie, iubire sau dăruire (consacrare) care i-a ajutat pe elevi să-și descopere credința și identitatea spirituală, urmată de o sesiune de împărtășire în grup.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

CS 2.1. Revelația divină – Compară formele de exprimare a credinței din Evangheliile și aparițiile pascale cu moduri contemporane de trăire a credinței.⁽¹¹⁾

- Compararea textelor biblice (Evangheliile și aparițiile pascale) cu exemple de mărturii contemporane de credință (interviuri cu tineri creștini, mărturii ale unor sfinți moderni, mărturii online), printr-un tabel de corespondențe între „atunci” și „acum”.⁽¹²⁾
- Analizarea în grupuri a unor fragmente din Evangheliile (de ex. Ioan 21 – apariția la Marea Tiberiadei) și a unor practici actuale (participarea la Liturghie, rugăciuni comunitare, voluntariat), pentru a evidenția continuități și diferențe.
- Crearea unei prezentări multimedia („Credința în oglindă: de la Evangheliile la viața de azi”) care să îmbine texte biblice, imagini contemporane și reflecții personale despre modul în care credința se exprimă azi în comunitățile creștine.

CS 2.2. Analizează contribuția Islamului, cruciadelor și mișcărilor medievale la diversitatea expresiilor religioase și la dialogul interreligios.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea unui eveniment istoric (ex. cruciadele) din perspectivă istorică, și religioasă. - Crearea unei cronologii grafice (linie a timpului) cu tema: Islamul și cretinismul – întâlniri între ciocnire și reconciliere.
CS 2.3. Interpretează învățăturile despre providență, Biserică și Duhul Sfânt în raport cu forme moderne de căutare spirituală.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea textelor biblice despre providență și lucrarea Duhului Sfânt pentru a identifica semnele prezenței lui Dumnezeu în viața omului modern. - Organizarea unui joc dramatic, unde biserica răspunde nevoilor spirituale contemporane, comparând credința creștină cu alte forme moderne de căutare a sensului. - Compunerea unei eseuri cu titlul: „Relevanța providenței și a lucrării Duhului Sfânt pentru omul actual.”
CS 2.4. Argumentează importanța rugăciunii, ocrotirii vieții și valorilor bioetice pentru a înțelege relevanța actuală a practicilor creștine.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea în grupuri a unor texte biblice și magisteriale (ex. Psalmul 139, enciclica Evangelium Vitae) pentru a identifica fundamentele teologice ale respectului pentru viață și ale rugăciunii ca formă de comuniune cu Dumnezeu. - Dezbateri tematice: „Bioetica – știință a vieții sau expresie a credinței?”, în care elevii argumentează perspective diferite despre avort, eutanasiu și protejarea vieții umane din unghiul credinței creștine și al eticii contemporane. - Crearea unui proiect colaborativ (poster, videoclip, prezentare digitală) intitulat „Rugăciunea și grija pentru viață”, care să ilustreze prin imagini, citate și exemple concrete modul în care tinerii pot promova o cultură a vieții și a respectului față de demnitatea umană.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

CS 3.1. Evaluează deciziile morale ale lui Isus și ale apostolilor ca repere pentru discernământul personal și comunitar. ⁽¹¹⁾
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea unor situații biblice (ex. decizia lui Isus de a ierta pe femeia păcătoasă – Ioan 8,1-11; decizia apostolilor la Conciliul din Ierusalim – Fapte 15) și extragerea principiilor morale aplicabile în prezent. ⁽¹²⁾ - Compararea deciziilor morale luate de Isus și apostoli cu decizii contemporane (ex. atitudini față de dreptate, iertare, solidaritate), printr-o dezbateri de tip „atunci și acum”. - Crearea unui studiu de caz sau a unui scenariu (situație din viața comunității școlare/parohiale) în care elevii propun soluții inspirate din deciziile morale biblice, prezentându-le în grupuri.
CS 3.2. Analizează deciziile istoriei medievale (controversa pentru investitură, cruciadele, Inchiziția) pentru a înțelege implicațiile lor morale.
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unei diagrame comparative virtuale care identifică similitudinile și diferențele dintre relația biserică-stat în Evul Mediu și în zilele noastre. - Proiect despre cetățile cruciate și prezența ordinelor de cavaleri din vremea cruciadelor în Țara Sfântă și în România. - Crearea unui portofoliu în urma unor cercetări întreprinse pentru a identifica elementele principale de recepție a fenomenului inchiziției și formularea unei abordări istorice corecte din punct de vedere științific.
CS 3.3. Aplică învățăturile sacramentale (Euharistie, Reconciliere, Maslu) în decizii legate de sănătate, iertare și viața comunității.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea semnificației teologice a Euharistiei, Reconcilierii și Maslului pentru a înțelege legătura lor cu vindecarea spirituală și trupească. - Aplicarea principiilor sacramentale în studii de caz legate de boală, suferință și iertare în viața comunității. - Reflectarea personală asupra modului în care participarea la aceste sacramente influențează deciziile privind reconcilierea și grija față de aproapele.
CS 3.4. Creează scenarii morale inspirate din viața sfinților (Maximilian Kolbe, Batthyány, Toma de Aquino) pentru a lua decizii responsabile.
<ul style="list-style-type: none"> - Cercetarea în echipe a biografiilor sfinților propuși, urmată de identificarea momentelor-cheie în care aceștia au luat decizii morale dificile (sacrificiu, curaj, fidelitate față de adevăr). Elevii realizează un tabel comparativ între valorile trăite de fiecare sfânt și situațiile morale contemporane similare. - Crearea unui scenariu moral (text, scenetă sau prezentare video) inspirat dintr-o decizie luată de unul dintre sfinți, adaptată la contextul actual al tinerilor (școală, familie, mediul online), evidențiind modul în care principiile creștine pot ghida alegerile de azi. - Organizarea unei „mese rotunde a sfinților”, unde elevii joacă rolul marilor sfinți și dezbate o temă morală actuală

(ex. demnitatea vieții, solidaritatea, responsabilitatea față de aproapele), formulând concluzii comune despre discernământ și alegerea binelui.

CG 4 - Conlucrarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

CS 4.1. Analizează, în grup, modul în care parabolele și minunile lui Isus invită la colaborare și comuniune în comunitate. ⁽¹¹⁾

- Analizarea în echipe a unor parabole și minuni (ex. Parabola samarineanului milostiv, Minunea înmulțirii pâinilor) pentru a identifica elementele care subliniază cooperarea, solidaritatea și comuniunea. ⁽¹²⁾
- Elaborarea unui poster colaborativ sau a unei prezentări digitale intitulate „Isus – model al comuniunii”, în care fiecare grup să aducă exemple biblice și aplicații actuale (școală, familie, societate).
- Crearea unei dramatizări sau a unui joc de rol („Comunitatea Evangheliei”), prin care elevii transpun mesajul parabolelor/minunilor într-o situație de viață contemporană, ilustrând importanța colaborării și respectului reciproc.

CS 4.2. Compară, prin activități de echipă, diferitele modele medievale de viață monahală și impactul lor asupra comunităților.

- Analizarea Imnului Soarelui de Sf. Francisc de Assisi și a impactului acestuia asupra evoluției artei religioase renașcentiste.
- Studierea biografiei Sfântului Toma de Aquino și a influenței exercitate de acesta asupra teologiei.

CS 4.3. Evaluează împreună cu colegii importanța sacramentelor și a Duhului Sfânt pentru unitatea comunității creștine.

- Analizarea în grup rolul Duhului Sfânt și al sacramentelor în viața Bisericii, identificând semnele unității comunitare.
- Reflectarea în cadrul unui joc dramatic asupra modului în care participarea la Euharistie și Reconciliere întărește comuniunea între credincioși.
- Crearea unei afiș, care sintetizează importanța sacramentelor și a Duhului Sfânt pentru unitatea Bisericii.

CS 4.4. Creează proiecte colective de solidaritate (campanii pro-viață, voluntariat, dezbateri etice) inspirate din viața sfinților și martirilor.

- Organizarea unei campanii de solidaritate („Viața e darul cel mai mare”) inspirată din exemplul Sf. Maximilian Kolbe sau al lui László Batthyány-Strattmann, prin care elevii promovează respectul pentru viață, grija față de bolnavi și compasiunea față de cei vulnerabili.
- Realizarea unui proiect de voluntariat în parteneriat cu parohia sau o organizație locală (ex. sprijin pentru persoane singure, copii, bătrâni), urmat de o reflecție comună despre cum faptele de iubire și solidaritate contribuie la comuniunea creștină.
- Desfășurarea unei dezbateri etice cu tema „Ce ne învață martirii despre curaj și unitate în fața provocărilor actuale?”, în care elevii formulează și susțin argumente inspirate din viața sfinților pentru a promova respectul, demnitatea umană și cooperarea.

CLASA a XI-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Clasa a XI-a - Urmând Învățătorul nostru

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Revelația divină în slujba mântuirii omului „Dumnezeul este cu noi” (Mt 1, 23)	1.1. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv - parabolele lui Isus - Parabola fiului risipitor (<i>Lc 15,11-32</i>) 1.2. Dacă nu veți vedea semne și minuni, nu veți crede - minuni - Înmulțirea pâinilor (<i>Lc 9,10-17</i>) 1.3. Patimile, moartea și învierea lui Isus - Instituirea Euharistiei (<i>Mc 14, 12-16. 22-26</i>) - Isus pe Muntele Măslinilor (<i>Mc 14,32-42</i>) - Răstignirea și moartea lui Isus (<i>Mc 15,21- 41</i>), Mormântul gol (<i>Mc 16,1-8</i>) 1.4. Aparițiile lui Isus după înviere - Isus s-a arătat din nou discipolilor lângă Marea Tiberiadei (<i>In 21,1-17</i>)
2. Valorile diferitelor religii și căi spirituale	2.1. Poporul maghiar și creștinismul Conținutul temei: - Cauzele istorice ale creștinării poporului maghiar și activitatea principelui Geza - Regele Sfântul Ștefan și creștinarea poporului maghiar - Viața bisericească maghiară a Evului Mediu: Sfântul Ladislau și legile aduse de el - Hagiografie și istorie: Sfânta Margareta, Sfânta Parascheva 2.2. Stat și biserică în Evul Mediu Conținutul temei: - Sinteză din Evul Mediu timpuriu: biserica sub Carol cel Mare - Controversa pentru investitură: desfășurare și consecințe. Henric al IV-lea, papa Sfântul Grigorie al VII-lea și paplitatea din timpul lui Inocențiu al III-lea - Lupta pentru controlarea puterii bisericești de la sfârșitul Evului Mediu: captivitatea din Avignon, conciliul din Konstanz 2.3. Islamul Conținutul temei: - La răscruce de civilizații între iudaism și creștinism: mediul în care se naște Islamul - Mohamed: biografie - Coranul și învățăturile sale - Răspândirea Islamului și ciocnirea cu civilizația creștină (geografia și istoria răspândirii: țări, califate, Imperiul Otoman) 2.4. Interferențe cu Islamul: cruciadele Conținutul temei: - Cauzele și desfășurarea cruciadelor - Interferențe culturale cu islamul între colaborare culturală și conflict 2.5. Biserică și mișcări sociale și religioase din Evul Mediu Conținutul temei: - Erezii medievale: bogumilismul, catarismul și valdenzii - Inchiziția între mit și istorie 2.6. Viața monahală în Evul Mediu occidental: Conținutul temei: - Ordine contemplative noi: cistercienii, paulinii din Ungaria - Revoluția medievală a vieții monahale: Sfântul Francisc și franciscanii - În slujba învățării bisericești: Sfântul Dominic și dominicanii - Hagiografie și istorie: Sfântul Toma de Aquino și / sau Sfântul Bonaventura
3. Răspunsuri creștine la provocările lumii contemporane	3.1. „Ce este omul că-ți amintești de el?”(Ps 8,4) - providența

Domenii de conținut	Conținuturi
	<p>3.2. Biserica, mamă și învățătoare - misiunea și slujba Bisericii</p> <p>3.3. „Izvorul apelor vii”- Duhul Sfânt, sfințitorul și mângâietorul nostru -strădaniile omului și îndrumarea Duhului Sfânt</p> <p>3.4. Pâinea vieții -Sacramentul euharistiei</p> <p>3.5. Reconciliere și vindecare - Sacramentul pocăinței și al reconcilierii - Sacramentul ungerii bolnavilor (maslul)</p>
<p>4. Mărturie creștină în familie, biserică și societate</p>	<p>4.1. Viață consacrată - dragostea de semenii - dragoste, prietenie - părinte-copil - părinții lui Sf. Teresa din Lisieux</p> <p>4.2. Atac împotriva vieții umane - omor, sinucidere - Sf. Maximilian Kolbe</p> <p>4.3. Ocrotirea vieții omenești - Bio-etica - László Batthyány Strattmann</p> <p>4.4. Vicii, dependențe - alcool, droguri</p> <p>4.5. Valori spirituale și bunuri materiale - atitudine corectă și incorectă</p>

CLASA a XII-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață**CS 1.1. Analizează, pe baza Faptelor Apostolilor și a scrisorilor pauline, modul în care primii creștini și Sfântul Pavel și-au exprimat identitatea religioasă.**

- Compararea fragmentelor din Faptele Apostolilor și scrisorile Sfântului Pavel (ex. Fapte 2,42-47; 1Cor 13; 2Tim 4,7) pentru a evidenția elementele esențiale ale identității creștine (rugăciune, mărturie, comuniune, misiune).⁽¹²⁾
- Elaborarea unui eseu sau a unei prezentări („Identitatea creștină atunci și acum”), în care elevii să explice asemănările și diferențele dintre modul în care primii creștini și comunitățile actuale își trăiesc credința.
- Crearea unei dezbateri în clasă cu tema „Este modelul paulin încă actual pentru identitatea creștină contemporană?”, unde elevii aduc argumente pro și contra bazate pe texte biblice și experiențe actuale.

CS 1.2. Aplică învățăturile sfinților / martirilor despre credință și iubire pentru consolidarea propriei identități spirituale și comunitare.

- Crearea unui portofoliu digital sau a unei prezentări multimedia („Drumul credinței mele”) care să conțină texte din învățăturile sfinților / martirilor, momente importante ale vieții spirituale, reflecții personale și simboluri care exprimă identitatea religioasă.
- Elaborarea unui eseu sau a unei prezentări („Pe urmele vocației”), în care elevii să explice modul în care sfinții, martirii își trăiesc credința.
- Participarea la o sesiune de mărturie comunitare, în care elevii își prezintă lucrările colegilor despre viața și mărturia sfinților, argumentând prin exemple concrete, ce înseamnă viața înrădăcinată în Cristos.

CS 1.3. Evaluează relevanța scrisorilor catolice și a Apocalipsei pentru formarea unei viziuni creștine asupra lumii.

- Realizarea unei diagrame, care leagă învățăturile scrisorilor catolice și Apocalipsei de principii morale aplicabile în viața de zi cu zi.⁽¹²⁾
- Crearea unui scurt rezumat vizual al mesajelor cheie din texte pentru a discuta impactul lor asupra viziunii creștine asupra lumii.
- Redactarea un scurt eseu în care explicat cum aceste texte pot ghida luarea deciziilor morale și formarea valorilor personale.

CS 1.4. Creează mărturii (eseuri, portofolii, prezentări) care exprimă modul în care revelația divină fundamentează identitatea religioasă personală.

- Elaborarea unui eseu personal sau jurnal spiritual intitulat „Cum se descoperă Dumnezeu în viața mea”, în care elevii reflectează asupra modului în care revelația divină (prin Scriptură, sacramente, experiențe personale) le-a influențat credința și valorile.
- Crearea unui portofoliu digital sau a unei prezentări multimedia („Drumul credinței mele”) care să conțină texte biblice semnificative, momente importante ale vieții spirituale, reflecții personale și simboluri care exprimă identitatea religioasă.
- Participarea la o sesiune de mărturie comunitare, în care elevii își prezintă lucrările colegilor, argumentând prin exemple concrete cum revelația lui Dumnezeu inspiră relațiile, deciziile și angajamentele lor în familie, școală și societate.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii**CS 2.1. Compară cauzele și consecințele Reformei protestante cu formele actuale de pluralism religios.**

- Analizarea unor texte selectate (ex. 1Cor 13 – Imnul iubirii, Apocalipsa 21,4) și compararea lor cu mărturii, documente sau forme actuale de spiritualitate (ex. viața de comunitate, slujirea aproapelui, speranța eshatologică).⁽¹²⁾
- Elaborarea unui proiect multimedia („Credința paulină și credința de azi”), unde elevii integrează pasaje biblice, fotografii și exemple din viața creștină actuală (voluntariat, viața sacramentală, mișcări spirituale).
- Crearea unei dezbateri sau a unei mese rotunde: „Cum se regăsesc în societatea actuală valorile iubirii și speranței exprimate de Sfântul Pavel și de autorul Apocalipsei?”

CS. 2.2. Analizează contribuția Conciliului din Trient și a sfinților reformatori (Sf. Ignațiu de Loyola) la reînnoirea vieții bisericești.

<ul style="list-style-type: none"> - Compararea tezelor lui Luther cu deciziile Conciliului Tridentin privind justificarea și sacramentele. - Identificarea valorilor creștine (credință, iubire, jertfă) în viața personalităților istorice precum Thomas Morus, Francisc Xaveriu, Ignățiu de Loyola - Realizarea unui exercițiu de lectură a unor fragmente din cele 95 de teze ale lui Martin Luther
CS 2.3. Interpretează impactul modernității (Iluminism, Revoluția Franceză, Vatican II) asupra formelor de viață religioasă contemporane.
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui poster comparativ care ilustrează modul în care Iluminismul, Revoluția Franceză și Vatican II au influențat viața religioasă contemporană. - Realizarea un mini-interviu cu membri ai comunității religioase pentru a identifica percepțiile lor asupra schimbărilor aduse de modernitate. - Discutarea în grup despre exemple concrete de influență a modernității asupra practicilor religioase contemporane.
CS 2.4. Argumentează rolul martirilor și al episcopilor din secolul XX (Márton Áron, Bogdánffy Szilárd, Scheffler János) ca exemple de fidelitate și mărturie pentru viața creștină de azi.
<ul style="list-style-type: none"> - Cercetarea în echipe a biografilor martirilor și episcopilor propuși (prin texte, documentare, surse istorice), urmată de realizarea unui tabel comparativ care evidențiază virtuțile, curajul și fidelitatea lor față de credință în contextul istoric al secolului XX. - Crearea unui proiect vizual sau multimedia intitulat „Lumina credinței în întunericul dictaturii”, în care elevii integrează imagini, citate și texte biografice pentru a arăta cum mărturia acestor episcopi inspiră tinerii creștini de azi. - Organizarea unei dezbateri sau sesiuni de reflecție cu tema „Ce înseamnă să fii martor al credinței astăzi?”, în care elevii argumentează prin exemple concrete cum pot aplica fidelitatea, curajul și solidaritatea acestor martiri în viața contemporană.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

CS 3.1. Evaluează atitudinile Sfântului Pavel și ale Bisericii primare ca modele de discernământ moral în fața provocărilor sociale.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea în grup a unor texte pauline (ex. 1Cor 6 – despre comunitate, Rom 12 – despre viața nouă în Cristos) și evaluarea modului în care aceste principii pot ghida decizii morale actuale (etică, familie, societate)..⁽¹²⁾ - Elaborarea unui studiu de caz („Conflict și reconciliere în comunitate”), unde elevii aplică principiile pauline pentru a propune soluții la dileme morale (ex. iertare, responsabilitate, solidaritate). - Crearea unui eseu argumentativ sau a unui jurnal spiritual intitulat „Cum m-ar inspira Sfântul Pavel să iau decizii morale azi?”, prin care elevii își exprimă discernământul personal și aplicarea valorilor creștine la viața lor.
CS 3.2. Analizează deciziile luate în contextul Reformei și al Conciliului din Trient pentru a înțelege discernerea morală în situații istorice complexe.
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura și comentariul unor fragmente din Conciliul Tridentin. - Identificarea modului în care teologia Euharistiei de la Conciliul Tridentin s-a păstrat în Biserica actuală
CS 3.3. Aplică principiile doctrinei sociale a Bisericii (Leon al XIII-lea, Vatican II) în luarea unor decizii responsabile privind viața comunitară.
<ul style="list-style-type: none"> - Citirea și explicarea unui fragment din Rerum Novarum, din care reiese doctrina socială. - Realizarea unui tabel comparativ între decizii corecte și incorecte din perspectiva doctrinei sociale. - Compunerea unui scurt jurnal despre modul în care sunt aplicate principiile doctrinei sociale în viața.
CS 3.4. Creează scenarii sau studii de caz prin care fundamentează decizii morale referitoare la familie, sexualitate, bioetică și viața socială.
<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea unor studii de caz morale (ex. decizii privind viața de familie, utilizarea tehnologiilor în sănătate, respectul față de viață) analizate în echipă, aplicând principiile creștine și valorile morale desprinse din învățătura Bisericii. - Crearea unor scenarii dramatizate sau videoclipuri educative pe tema „Decizii pentru viață”, în care elevii ilustrează dileme etice actuale (avort, eutanasiu, fidelitate, relații familiale) și propun soluții bazate pe demnitatea umană și doctrina creștină. - Realizarea unei mese rotunde sau dezbateri cu tema „Etica vieții – libertate sau responsabilitate?”, unde elevii argumentează, prin exemple și referințe morale, importanța discernământului creștin în probleme bioetice și sociale contemporane.

CG 4 - Conlucrarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

CS 4.1. Analizează împreună cu colegii rolul comunității primare și al Sfântului Pavel în construirea unității Bisericii.
<ul style="list-style-type: none"> - Investigarea în echipe a unor texte din <i>Faptele Apostolilor</i> (<i>Fapte 2,42-47; Fapte 4,32-35</i>) și prezentarea modului în care comunitatea primară trăia comuniunea și solidaritatea.⁽¹²⁾ - Construirea împreună a unei „hărți conceptuale a comuniunii”, unde elevii integrează valori pauline (iubirea, unitatea, slujirea) și le conectează cu exemple actuale de colaborare socială și religioasă. - Proiectarea unei campanii școlare („Împreună pentru comuniune”) care să promoveze solidaritatea, respectul și dialogul interconfesional, inspirată din modelul comunității primare.
CS 4.2. Compară, prin activități de echipă, modul în care conciliile și evenimentele istorice au contribuit la comuniunea sau dezbinarea dintre Biserici.
<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unei cronologii grafice cu momente esențiale ale istoriei bisericii moderne și contemporane: Reforma, Conciliul Tridentin, Vatican I și II, comunismul. - Dezbateri: „Ecumenismul actual – o continuare a Conciliului Vatican II?” - Colaj tematic: „Biserica în dialog cu lumea – de la Conciliul Vatican II până azi”
CS 4.3. Evaluează importanța sacramentelor (căsătorie, preoție) și a rolului Mariei în promovarea comuniunii între credincioși.
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui poster ilustrativ, care evidențiază legătura dintre sacramente și unitatea credincioșilor - Realizarea unui scurt joc de rol, în care exemplifică modul în care sacramentele și devotamentul față de Maria întăresc comuniunea în comunitate. - Analizarea textelor biblice și documentelor catolice pentru a identifica și argumenta importanța sacramentelor și a rolului Mariei în viața comunității.
CS 4.4. Creează, în grup, proiecte educative și de solidaritate (campanii pro-viață, voluntariat, dialog interreligios) care să promoveze comuniunea în familie, biserică și societate.
<ul style="list-style-type: none"> - Planificarea și implementarea unui proiect de voluntariat sau campanie socială (ex. „Tineri pentru viață”, „Săptămâna solidarității”), în care elevii își asumă roluri concrete (organizare, comunicare, promovare) și documentează impactul activității asupra comunității. - Realizarea unui documentar video sau jurnal fotografic intitulat „Semne ale comuniunii”, care să surprindă exemple locale de colaborare între oameni, grupuri sau confesiuni diferite, subliniind valorile creștine comune. - Organizarea unei mese rotunde sau conferințe școlare pe tema „Credința care unește”, în cadrul căreia elevii prezintă rezultatele proiectelor lor și discută despre importanța solidarității, respectului și cooperării în societatea actuală.

CLASA a XII-a**CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII****Clasa a XII-a - Împreună cu Învățătorul nostru**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Revelația divină în slujba mântuirii omului „Dumnezeul este cu noi” (Mt 1, 23)	1.1. Îmi veți fi Mie martori ... până la marginea pământului - Coborârea Duhului Sfânt; Comunitatea primară (<i>Fapte 2, 1-13; 2,42-47</i>) 1.2. Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit - Convertirea Sfântului Paul (<i>Fapte 9,1-19</i>) - Sfântul Paul în Athena (Szent Pál Athenban) (<i>Fapte 17,16-33</i>) 1.3. „Iar dacă Hristos n-a înviat, ...” - Învățătura și teologia Sfântului Pavel (1Cor 15,17) 1.4. „Iar mai mare dintre acestea este dragostea...” - Învățătura Sfântului Pavel despre iubire - Imnul iubirii (1Cor 13,1-13) 1.5. Dumnezeu este iubire - scrisorile catolice - Scrisoarea întâi a Sf. apostol Ioan-(<i>1Ioan 4, 7-13</i>) 1.6. „El va șterge orice lacrimă din ochii lor...” - <i>Apocalipsa 21,4</i>

Domenii de conținut	Conținuturi
<p>2. Valorile diferitelor religii și căi spirituale</p>	<p>2.1. Reforma protesantă: Conținutul temei: - Cauze religioase, sociale și politice - Martin Luther și reforma din Germania - Jean Calvin și reforma din Elveția - Reforma din Transilvania: luterani și calvini - Henric al VIII-lea și reforma din Anglia</p> <p>2.2. Conciliul din Trient și reînnoirea Bisericii catolice Conținutul temei: - Conciliul din Trient: răspuns la reformă – desfășurare și învățătură - Reînnoirea vieții bisericești de după Conciliul din Trient: sfinți, ordine călugărești și nouă spiritualitate - Hagiografie și istorie: Sfântul Ignațiu de Loyola și ordinul iezuit</p> <p>2.3. Biserică și modernitate Conținutul temei: - Iluminismul, Revoluția Franceză, nașterea ultramontanismului - Sfântul Pius al IX-lea și antimodernismul - Leon al XIII-lea și nașterea învățaturii sociale a bisericii</p> <p>2.4. Nașterea bisericii contemporane Conținutul temei: - Evenimente istorice care au marcat Biserica: războaiele Mondiale, naționalismul și antsemitismul - Conciliul Vatican II: deschidere spre lume - Reforma structurală și liturgică - Ecumenismul - Biserica în lume în timpul războiului rece: Papa Sântul Ioan Paul al II-lea</p> <p>2.5. Arhiepiscopia de Alba Iulia în secolul al XX-lea Conținutul temei: - Episcopia de Alba Iulia în perioada interbelică: episcopul Majláth Gusztáv Károly și integrarea episcopiei în România - Episcopia de Alba Iulia în perioada post-belică: episcopul Márton Áron și lupta împotriva dictaturii comuniste</p> <p>2.6. Situația episcopiiilor de Oradea, Timișoara și Satu Mare în secolul al XX-lea Conținutul temei: - Scurtă istorie a diecezelor de la reorganizare la funcționare - Fericitul Bogdánffy Szilárd - Fericitul Scheffler János</p>
<p>3. Răspunsuri creștine la provocările lumii contemporane</p>	<p>3.1. „Ceea ce Dumnezeu a unit...” (Mt 19,6) - omul a fost creat bărbat și femeie - Sacramentul căsătoriei</p> <p>3.2. "Tu ești Preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec" (Ps 110,4) - Sacramentul preoției</p> <p>3.3. „Femeie, iată-l pe fiul tău” (In 19,26) - rolul lui Maria în planul mântuitor al lui Dumnezeu</p> <p>3.4. Formele corecte și incorecte ale cultului divin - Pietatea populară: rozariu, devotiunea Calea sfintei Cruci, pelerinaje - Sacramentalii: înmormântarea, binecuvântări - Practici spirituale nepotrivite: ocultism, blestem, sincretism, satanism</p> <p>3.5. După viața pământească 3.1. - Escatologia: învierea și judecata de apoi</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
4. Mărturie creștină în familie, biserică și societate	4.1. Biserica Sfântului Duh - conduită de viață sănătoasă - sexualitate 4.2. Atac împotriva vieții umane - Avort, eutanasiere - Gianna Beretta Molla 4.3. Eu + tu + el/ea = familia - planificarea familiei - Sf. Rita din Cascia 4.4. Vicii, dependențe - pasiunea de joacă - pericole din lumea Online 4.5. Timpul ca și cadou - muncă și odihnă

SUGESTII METODOLOGICE

1. Semnificații și rol

Sugestiile metodologice sprijină profesorul de religie să transforme temele teologice, biblice, istorice și morale în experiențe de învățare vii, accesibile și semnificative pentru elevi. Ele nu oferă metode unice, ci repere care inspiră: cum se poate preda o temă biblică („Chemarea lui Avram”), istorică („Creștinarea poporului maghiar”), morală („Virtuțile”) sau contemporană („Pericolele lumii online”) prin metode interactive, reflecție personală și aplicare în viața reală.

2. Principii generale aplicate la religie

Centrare pe elev – întrebările tinerilor sunt punctul de pornire („Unde îl descopăr eu pe Dumnezeu azi?”).

Diversitate metodologică – povestire biblică, dezbateri, exercițiu creativ (desen, jurnal), dramatizare, analiză de text religios.

Flexibilitate – alegerea textelor biblice sau a fragmentelor istorice adaptate la nivelul clasei și la resursele disponibile.

Integrare interdisciplinară – doar în aria religioasă/umanistă (istorie, literatură, cultură, artă sacră).

Evaluare formativă – jurnal spiritual, reflecție scrisă, autoevaluare și feedback între elevi.

Diferențiere – sarcini mai simple (ex. ilustrarea unui episod biblic) și sarcini complexe (compararea unor texte religioase) pentru elevi cu ritmuri diferite.

Utilitate – accent pe aplicabilitate: cum trăiesc azi valorile creștine? cum mă raportez personal la mesajele biblice?

3. Orientări metodologice generale

Învățare activă – dezbateri („Care este mesajul parabolei fiului risipitor pentru adolescenți?”), studii de caz (ex. „Padre Pio – suferință și speranță”).

Învățare colaborativă – grupuri care rezumă diferite texte biblice sau vieți de sfinți și le prezintă colegilor.

Învățare prin proiect – realizarea unui „jurnal de rugăciune” pe parcursul modului sau a unui afiș despre o virtute.

Învățare digitală – folosirea aplicațiilor biblice interactive, a hărților online pentru călătoriile Sf. Pavel, a clipurilor video tematice.

Învățare autentică – întâlniri/interviuri cu preoți, persoane consacrate sau voluntari în comunitate.

Învățare contextualizată – discuții despre situații reale (dependențe, relații de familie, prietenie) conectate cu învățătura creștină.

4. Adaptări metodologice

Sugestiile metodologice pentru disciplina Religie romano-catolică, clasele IX–XII, urmăresc ca învățarea să fie adaptată nivelului elevilor și resurselor disponibile, menținând totodată coerența între conținuturile biblice, istoria religiei și provocările lumii actuale.

Principii de bază

Accesibilitate: pentru teme biblice sau istorice complexe (de ex. legămintele, religiile antice, conciliile ecumenice), profesorul poate selecta fragmente reprezentative, pe care elevii să le înțeleagă prin activități scurte, clare și vizuale.

Interactivitate: fiecare domeniu de conținut trebuie să fie asociat cu exerciții de implicare – lectură expresivă, dezbateri, dramatizare, proiect colaborativ, discuție aplicată.

Conexiune cu viața elevilor: evenimentele biblice sau modelele de sfinți se leagă de experiențe personale și întrebările tinerilor (iertarea, responsabilitatea, prietenia, credința).

Respect pentru diversitate: în abordarea altor religii, accentul cade pe cunoaștere obiectivă, respectuoasă și pe identificarea punctelor de dialog cu creștinismul.

Dimensiune formativă: sacramentele, virtuțile și modelele de mărturie creștină sunt prezentate prin situații concrete, care invită la reflecție și alegere morală.

Modalități de lucru aplicabile tuturor domeniilor

Povestirea biblică și dramatizarea: pentru teme precum chemarea lui Avram, parabolele, patimile lui Isus sau convertirea Sf. Pavel. Elevii reconstituie scenele, apoi discută mesajul lor pentru viața de azi.

Studiul de caz istoric: pentru civilizațiile antice, persecuțiile, reformele sau conciliile Bisericii. Elevii lucrează cu texte, hărți și imagini pentru a înțelege contextul.

Învățare colaborativă: grupuri de elevi sintetizează aspecte diferite ale unei teme (ex. darurile Duhului Sfânt, religiile orientale, virtuțile) și le prezintă colegilor.

Proiecte aplicative: jurnale de rugăciune, postere despre sacramente, campanii de prevenire a viciilor, mici acțiuni caritative în comunitate.

Resurse digitale: hărți interactive pentru călătoriile biblice, prezentări multimedia despre sfinți, tururi virtuale ale unor lăcașuri sacre, aplicații biblice.

Diferențiere și personalizare

Pentru elevi cu ritm lent sau CES: rezumate vizuale, benzi desenate biblice, vocabular minim, role-play simplificat. Pentru elevi avansați: comparații între texte biblice și tradiții, redactarea de eseuri scurte, analiză critică a unor documente ale Bisericii.

Evaluare

Formativă: jurnale de reflecție, fișe de feedback, discuții după activitate, autoevaluare și evaluare între colegi. Sumativă: teste aplicative (pe texte biblice, cazuri morale, religii), portofolii tematice, proiecte prezentate public.

Exemple de aplicare unitară

Revelația divină – „Hartă a legămintelor” (de la Avram la Noul Testament), completată prin activitate de grup. Valorile altor religii – „Masa rotundă a antichității”, unde elevii reprezintă Egipt, Grecia, Roma și Israel și compară sensul sacralului.

Răspunsuri creștine contemporane – atelier despre „imagini constructive și distructive despre Dumnezeu”, corectate prin Scriptură.

Mărturie creștină – proiect caritabil sau simulare de „tribunal al conștiinței” pentru a discuta decizii morale pe baza Poruncilor și a virtuților.

5. Legătura cu profilul de formare al absolventului

Sugestiile metodologice trebuie să arate cum fiecare lecție contribuie la:

Competențe-cheie – sociale și civice (discuții despre responsabilitate), digitale (prezentări multimedia despre sfinți), culturale (cunoașterea tradițiilor religioase).

Atributele absolventului – reflexiv (jurnal personal despre rugăciune), creativ (realizarea unei benzi desenate despre o parabolă), responsabil (implicarea în activități caritative).

Teme transversale – educație pentru mediu (lectura biblică despre creație și grija față de natură), digitalizare (folosirea resurselor online responsabile), sănătate și etică (temele despre vicii, bioetică, sexualitate).

6. Mesaj-cheie pentru grupurile de lucru

Sugestiile metodologice pentru religie romano-catolică nu sunt un „manual ascuns” al programei, ci o busolă pedagogică care orientează profesorul în transmiterea credinței. Ele arată cum temele biblice, istoria Bisericii, sacramentele și mărturia sfinților pot fi traduse în activități accesibile și atractive pentru liceeni.

Pentru un profesor debutant, aceste sugestii oferă repere clare: cum să citească și să explice un text biblic, cum să lege un episod din istoria mântuirii de întrebările elevilor, cum să facă vizibile valorile creștine în viața de zi cu zi. Pentru profesorul cu experiență, ele creează spațiu de inovare: integrarea resurselor digitale, proiecte interdisciplinare, noi forme de implicare a elevilor în comunitate.

Astfel, se asigură coerența între intențiile curriculare și practica de la clasă, iar ora de religie devine un loc de întâlnire între mesajul Evangheliei și viața reală a tinerilor.

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
NAGY HAJNAL-OTILIA	I.	LICEUL TEORETIC „TAMÁSI ÁRON” ODRHEIU SECUIESC... ⁽¹⁴⁾
BENEDEK MATILDA-RAMONA	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SZENT LÁSZLÓ” ORADEA
KOCSIK ZOLTÁN-IOSIF	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „GERHARDINUM” TIMISOARA
ERDÉLY IMRE	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SEGÍTŐ MÁRIA” MIERCUREA-CIUC
KIRNER MATILD	I.	COLEGIUL NAȚIONAL ”KÖLCSEY FERENC”, SATU MARE
HODOR ERIKA-HAINAL	I.	LICEUL TEORETIC “BÁTHORY ISTVÁN”, CLUJ-NAPOCA
BÁLINT RÓBERT	I. /Doctor în teologie	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SZENT ERZSÉBET” LUNCA DE SUS
NEMES ISTVÁN	I. /Doctor în teologie	CENTRUL PENTRU FORMAREA CONTINUĂ ÎN LIMBA MAGHIARĂ ORADEA
TAMÁSI ZSOLT-JÓZSEF	I. /Doctor în teologie	LICEUL TEORETIC „BOLYAI FARKAS” TÂRGU-MUREȘ

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
ZĂBAVĂ MIHAELA	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
PISLARU CĂTĂLIN	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
DIÓSI DÁVID	Prof. Univ. Dr.	Facultatea de Teologie Romano-Catolică, UBB/Cluj – SIS Alba Iulia	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI:

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
GÁL LÁSZLÓ	Inspector școlar general arhiepiscopozan / Doctor în teologie / Gr.did.I.	Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia	Responsabil cult

Iskolai tanterv

RÓMAI KATOLIKUS VALLÁS
tantárgyhoz

IX-XII. osztály
Közös törzsanyag (TC)

Elméleti ágazat, minden szakirány, minden szakma
Technológiai ágazat, minden szakirány, minden szakmai képesítés
Hivatásos ágazat, művészeti szakirány, katonai szakirány,
pedagógiai szakirány, sport szakirány, minden szakosítás

Líceumi oktatás számára,
magyar nyelvű római katolikus kultusz

- 2025 -

17. számú melléklet

A *Vallás* tantárgy tanterve, Magyar nyelvű Római Katolikus Egyház TC, IX–XII. osztályok

- *Elméleti ágazat, minden szakirány, minden szakmai képzés*
- *Műszaki ágazat, minden szakirány, minden szakmai képzés*
- *Hivatásos ágazat, művészeti szakirány, katonai szakirány, pedagógiai szakirány, sport szakirány, minden szakosítás*

BEMUTATÓ JEGYZÉK

A tantárgy státusza:

A vallás tantárgy a közös törzsanyag (TC) részeként szerepel az elméleti és technológiai tagozatok világi profiljaiban és szakirányain, a magyar nyelvű római katolikus felekezet számára.

Heti 1 tanóra jut rá minden tanévben a négy líceumi évfolyamon (IX–XII), és folytatása az általános iskolai vallásprogramnak.

Jogszabályi háttér és stratégiai dokumentumok:

A tanterv alapja a 198/2023. számú közoktatási törvény, annak későbbi módosításaival és kiegészítéseivel, valamint az ezekhez kapcsolódó alárendelt jogszabályok (rendeletek, módszertani előírások, kerettantervek).

Figyelembe veszi továbbá az európai szintű releváns dokumentumokat, különösen az oktatásra és kulcskompetenciákra vonatkozókat (EU Tanácsának ajánlása a kulcskompetenciákról, az Európai Képesítési Keretrendszer, OECD/UNESCO jelentések, referencia-keretek).

A tanterv összhangban áll a végzős tanuló profiljával (kulcskompetenciák + prioritásként megjelölt jellemzők) és a nemzeti tantervi rendszer vonatkozó dokumentumaival.

A tantárgy szerepe a tanulók formálásában:

A vallás tantárgy az integrált nevelés egyik alapvető pillére, hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló képes legyen kialakítani saját spirituális és kulturális identitását, vállalja erkölcsi felelősségét, és tisztelettel viszonyuljon a közösség és a demokratikus társadalom értékeihez.

A Biblia, az Egyház hagyománya, az erkölcsstan és a keresztény spiritualitás tanulmányozása által a diákok világos iránytűt kapnak személyes életükhöz és társadalmi beilleszkedésükhöz.

A vallásoktatás hozzájárul:

a kulcskompetenciák és a végzős profiljának tulajdonságai (kritikai gondolkodás, felelősség, szolidaritás, kreativitás) fejlesztéséhez;

teológiai és erkölcsi szemlélet kialakításához a valóság értelmezésében;

a vallásközi és interkulturális párbeszéd ápolásához, mint a sokszínűség tiszteletének kifejezéséhez;

a felelős döntéshozatalra való felkészítéshez személyes, szakmai és közösségi szinten.

A tantárgy természete:

A vallás célja, hogy megismertesse a tanulókat a Kinyilatkoztatás központi üzenetével, amely a Szentírásban található, és az Egyház hagyománya által adatik tovább.

A tantárgy felöleli a hit teológiai, erkölcsi, liturgikus és kulturális dimenzióit.

A diákok megtanulják értelmezni a szent szövegeket, megismerik a hittételeket és erkölcsi alapokat, részt vesznek a liturgikus hagyományokban, és kapcsolatot teremtenek a hit és a kortárs világ kihívásai között.

A vallási ismeretek reflexiók, erkölcsi megkülönböztetési és felelős magatartásbeli készségekké alakulnak, amelyek különböző kontextusokban alkalmazhatók.

A keresztény tanítás nemcsak ismeret, hanem életforma: a diákok képessé válnak arra, hogy az evangéliumi értékek alapján értelmezzék a valóságot (különbségtétel jó és rossz között, kritikai elemzés, erkölcsi látásmód kialakítása).

Fejlődik bennük az empátia, a társadalmi integráció és az interkulturalitás iránti nyitottság.

A tantárgy foglalkozik a kortárs világ kihívásaival is: a tanulók reflektálnak a keresztény felelősségre a teremtett világ iránt, valamint a digitális technológia erkölcsös és felelős használatára, a hit és erkölcs fényében.

Így a vallás tantárgy túlmutat a hagyományos hitoktatáson: hozzájárul a kiegyensúlyozott, erkölcsileg és polgárilag tudatos fiatal neveléséhez, aki felelősen vesz részt közössége és társadalma életében.

A tanterv a kompetenciákra épülő tantervtervezési modell szerint készült, a 198/2023. törvény követelményeivel és a serdülők életkori sajátosságaival összhangban.

A vallás tantárgy tanmenete az alábbi fő részekből áll:

- általános kompetenciák
- specifikus kompetenciák és tanulási tevékenységek példái
- tananyag
- tanulási tantervi követelmények
- országos értékelési követelmények
- módszertani javaslatok
- bibliográfia

ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK (CG)

CG1	A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben.
CG2	A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.
CG3	Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei érték összhangban.
CG4	Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdítása érdekében, minden személy vallási érték tiszteltetésével.

**SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS)
ÉS
TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)**

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzetekben

IX. osztály

CS 1.1. Felismeri a Szentírás szerkezetét és ihletettségét, valamint megmagyarázza az ősatyák és Izrael királyainak szerepét az üdvösség történetében.

- *A diákok csoportokban elemzik az Ószövetség felépítését (a Teremtés könyve, Kivonulás és Királyok könyvei részletei alapján), és azonosítják az egyes szakaszok fő üzenetét (történeti, prófétai, bölcsességi).*
- *Készítenek egy időrendi táblázatot („A pátriárkák és királyok vonala”), amelyben megjelölik Ábrahám, Mózes, Dávid és Salamon életének fő eseményeit, kiemelve szerepüket az üdvösség tervében.*
- *Készítenek egy digitális bemutatót vagy interaktív posztert „A kinyilatkoztatás útja a pátriárkáktól Izrael királyaiig” címmel, amelyben bibliai szövegeket, jelképeket és képeket használnak, majd bemutatják az osztálynak.*

CS 1.2. Leírja az ókori vallások (Egyiptom, Mezopotámia, India, Kína, Görögország, Róma) alapvető elemeit, és elemzi ezek hatását a zsidó és keresztény hitvilágra.

- *Csoportos olvasás és összehasonlító elemzés különböző vallási szövegekből: Halottak könyve, Ehnaton napéneke (Egyiptom), Gilgames-eposz (Mezopotámia), Bhagavad Gíta, Szív szútra (India), Tao te king (Kína), Hesiodosz Munkák és napok (Görögország) – bibliai szövegekkel összevetve, az emberiség közös alapértékeinek feltárására.*
- *Projektek készítése az ókori istenábrázolásokról, a különböző isteni tulajdonságok jelentésének értelmezésével.*

CS 1.3. Megmagyarázza, miként nyilatkozik meg Isten a teremtésben és az Igében, elemzi az Istenről alkotott képeket és a szentségek jelentését.

- *Művészeti és irodalmi példák tanulmányozása különböző korokból és kultúrákból, az istenábrázolások jelentésének elemzésével.*
- *Bibliai szövegek olvasása és összefoglalása egyszerű példákon keresztül, majd a diákok saját szavaikkal megfogalmazzák, mit tanultak Istenről ezekből a szövegekből.*
- *A szentségek (különösen a legfontosabbak) liturgikus és teológiai jelentésének vizsgálata: hogyan közvetítik Isten jelenlétét, és miként fejezik ki a hívő egyéni és közösségi vallási identitását.*

CS 1.4. Összekapcsolja a Tízparancsolatot, a lelkiismeretet, a bűnt és az erényeket a keresztény erkölcsi élet példáival (pl. Morus Szent Tamás, Szent Pio atya, Szent Kalkuttai Teréz anya).

- *A Tízparancsolat elemzése csoportokban, konkrét hétköznapi helyzetekre (család, iskola, közösség) alkalmazva, a bennük rejlő erkölcsi értékek azonosításával.*
- *Forráskutatás és beszélgetés Morus Szent Tamás, Padre Pio és Teréz anya életéről: hogyan követték a lelkiismeret hangját, és miként élték meg a keresztény erényeket.*
- *Személyes reflexió vagy lelki napló írása „Hogyan működhetek együtt Isten kegyelmével a mindennapokban” címmel, amelyben a tanulók konkrét erkölcsi elhatározásokat fogalmaznak meg.*

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

IX. osztály

CS 2.1. Elemzi, miként kapcsolódnak a pátriárkák, próféták és Izrael királyainak bibliai tapasztalatai saját koruk vallási formáihoz és a mai hitkifejezésekhez.

- *Gyors vita: Ábrahám elhívása (Ter 12) és egy történelmi beszámoló a mezopotámiai vallásról. Ezután, egy „fishbowl” típusú gyors vita keretében, elemzi a különbségeket a szövetségen alapuló hit és a rituálékra épülő vallási gyakorlatok között.*
- *Képzelt interjú készítése egy bibliai személlyel (pl. Mózes vagy Dávid). Az egyik csoport kérdéseket ír („Hogyan változtatott meg Isten hívása?”, „Milyen értékeket adott tovább a népnek?”), a másik válaszokat alkot; majd felolvassák és megbeszélik.*
- *„Nyílt levél a mai fiatalokhoz” írása Ábrahám, Mózes, Dávid vagy Salamon nevében, amelyben a tanulók a hit üzenetét aktualizálják. A leveleket kiteszik az iskola falújságjára vagy egy osztályblogra.*

CS 2.2. Azonosítja és összehasonlítja az alapvető vallási értékeket és életformákat az ókori Egyiptomban, Közel-Keleten, Indiában, Kínában, Görögországban és Rómában, megmagyarázva ezek hatását a zsidó és keresztény hitre.

- *Virtuális múzeumi túrák megtekintése a Közel-Kelet ókori vallási emlékei között, a vallási gondolkodás fejlődésének vizsgálatára.*

IX. osztály

- Podcastok hallgatása hindu, taoista, buddhista vagy zen tanítókkal, majd viták szervezése ezek vallási nézeteinek összevetésére a kereszténységgel.
- Bibliai szövegek olvasása és elemzése, amelyekben felismerhetők a görög filozófia vagy a római kultúra hatásai a korai és mai kereszténységben.

CS 2.3. Értékeli az Istenről alkotott képeket és a szentségek jelentését más vallási kifejezésformákkal összevetve, a kereszténység sokféleségének és sajátosságainak megértése érdekében.

- Összehasonlító táblázat készítése a keresztény, iszlám és hindu istenképek és isteni elvek között, a hasonlóságok és különbségek kiemelésével.
- Egy keresztény szentség és egy más vallási rítus (pl. beavatási szertartás) tanulmányozása, annak elemzése, miként segítik a hit kifejezését és az istenkapcsolatot, kiemelve a keresztény „elemek” egyediségét.
- Strukturált vita – érveléssel és példákkal: „Mennyiben különböznek az Istenről alkotott képek és a szentségek jelentései a többi vallási tapasztalattól?”

CS 2.4. Megindokolja a parancsolatok, az erények és a szentek példájának szerepét a különböző vallási hagyományok közötti párbeszédben és a kölcsönös tisztelet előmozdításában.

- Csoportos összehasonlító elemzés alapvető erkölcsi szövegekből (Tízparancsolat, Boldogságmondások, részletek a Dhammapadából és Konfuciusz Analektáiból), a békét, tiszteletet és együttélést támogató közös értékek azonosításával.
- „Egyetemes értékek fóruma” szervezése, ahol a tanulók különböző vallási hagyományokat (keresztény, zsidó, iszlám, buddhista stb.) képviselnek, és rövid beszédekben mutatják be, miként segítik az erények és a szentek vagy bölcsek példái a békés együttélést.
- „Erények, amelyek összekötnek minket” című vizuális vagy digitális kampány készítése (plakátok, videók, oktató bejegyzések), ahol a tanulók az egyetemes erkölcsi értékeket (szeretet, megbocsátás, tisztelet, igazságosság) jelenítik meg szentek és spirituális vezetők példáin keresztül.

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, vallás erkölcsi értékekkel összhangban.

IX. osztály

CS 3.1. Értelmezi az ósatyák és Izrael királyainak (Ábrahám, Mózes, Dávid, Salamon) döntéseit és magatartását, mint erkölcsi megkülönböztetésre tanító példákat, és alkalmazza tanulságaikat személyes és közösségi helyzetekben.

- Két bibliai epizód összehasonlítása (Ábrahám elhívása – Ter 12 és Dávid bűnbánata – 2Sám 12), a döntések erkölcsi jellegének és következményeinek azonosítása.
- Csoportos „magatartási kódex” kidolgozása a pátriárkák és királyok értékei alapján (Ábrahám – engedelmesség, Mózes – hűség, Dávid – bűnbánat, Salamon – bölcsesség), majd bemutatása az osztálynak.
- Egy bibliai döntés (pl. Salamon ítélete) által inspirált kortárs jelenet megalkotása, amelyet szerepjáték formájában adnak elő az órán.

CS 3.2. Elemzi az ókori és keleti vallások erkölcsi elveit és etikai értékeit, összevetve azokat a keresztény tanítással, a kulturális és vallási sokszínűségben való felelős döntéshozatal érdekében.

- A négy sarkalatos erény reneszánsz kori művészeti ábrázolásainak vizsgálata, az etikai jelentésük felismerésével.
- A világ teremtéséről és a Tízparancsolatról szóló bibliai szövegek olvasása, az ókori Közel-Kelet vallási hatásainak azonosítása.
- Nagy etikai témák (erőszak, természet tisztelete, felebaráti szeretet stb.) összehasonlító elemzése ókori vallási szövegek (pl. Bhagavad Gíta, Halottak könyve, buddhista tanítások) és bibliai részletek alapján.

CS 3.3. A keresztény hit, az Istenről alkotott pozitív kép és a szentségek fényében értelmezi a személyes és közösségi döntéseket, szembesítve azokat a kortárs etikai kihívásokkal.

- Blogbejegyzés vagy rövid videó készítése egy kortárs etikai dilemmáról (pl. cyberbullying, álhírek), és bemutatása, miként segítheti a keresztény hit és a szentségek értelmezése a helyes döntést.
- Szimulált „bírói tárgyalás” megszervezése, ahol a tanulók erkölcsi dilemmákat (pl. csoportnyomás, pályaválasztás) vitatnak meg, keresztény elvek alapján hozva döntéseket.
- Személyes napló vezetése: egy napi döntés feljegyzése és rövid reflexió arról, miként felelt meg a keresztény hitnek és Istenképeknek.

CS 3.4. Alkalmazza a morális elveket (Tízparancsolat, felelősség, erények) és a szentek példáját a személyes, családi és társadalmi élet döntéseiben.

IX. osztály

- *Mindennapi erkölcsi helyzetek (pl. őszinteség az iskolában, szülők tisztelete) megbeszélése és döntési lehetőségek elemzése a Tízparancsolat és a sarkalatos erények fényében.*
- *Egy szent (Morus Szent Tamás, Szent Pio, Szent Kalkuttai Teréz) erkölcsi portréjának elkészítése, a döntéseik és értékeik bemutatásával.*
- *„Válaszd a jót!” című iskolai kampány szervezése rövid üzenetekkel, szlogenekkel és mindennapi cselekvési példákkal, amelyek az erényeken (bátorság, hűség, együttérzés) alapulnak.*

CG 4 - Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdításáért, minden személy vallási értékeinek tiszteletével**IX. osztály****CS 4.1. Együttműködik társaival a bibliai üzenetek értelmezésében és aktualizálásában (Ábrahám, Mózes, Dávid, Salamon), a közös vallási identitás építéséért és a párbeszéd elősegítéséért.**

- *Bibliai szövegek közös elemzése csoportokban Ábrahámról, Mózesről, Dávidról és Salamonról; a központi üzenetek (hit, hűség, bűnbánat, bölcsesség) azonosítása és megvitatása.*
- *Kerekasztal-beszélgetés szervezése, ahol a diákok modern példákat hoznak arra, miként alkalmazhatók ezek az értékek a mai életben.*
- *Közös vizuális manifesztum készítése „Isten kinyilatkoztatása ma számunkra” címmel, bibliai idézetekkel, szimbólumokkal és javasolt magatartásformákkal (plakát vagy falújság formában)*

CS 4.2. Együttműködik a vallások és kultúrák megismerésében és értékelésében, felismerve a közös és eltérő elemeket, amelyek elősegítik a kölcsönös tiszteletet és a békés együttélést.

- *Közös projekt: virtuális túra készítése Athén, Róma, Kamakura vagy Peking vallási nevezetességeiről.*
- *Csoportos „mozaikmódszer” (jigsaw) keretében az ókori és keleti vallások alapvető tanításainak feldolgozása.*
- *Podcast készítése a japán, kínai stb. civilizációk vallási örökségéről.*

CS 4.3. Részt vesz közösségi tevékenységekben, amelyek a hitet, az imádságot és a szentségeket a személyek közötti közösség eszközeiként és a vallásközi, interkulturális párbeszéd formájaként mutatják be.

- *Vallásközi találkozó szervezése, ahol a csoportok különböző vallások értékeit, elveit, hasonlóságait és különbségeit mutatják be.*
- *Részvétel az ökumenikus imahéten (január), különböző felekezetek programjain, közös imádság formájában.*
- *„Filozófiai kávéház” szervezése: beszélgetés a hitről, értékekről és azok társadalmi szerepéről, kérdés-felelet és vita formájában.*

CS 4.4. Részt vesz keresztény erkölcsi és spirituális értékeken (parancsolatok, erények, szentek tanúságtétele) alapuló közösségi projekteken, a szolidaritás, felelősség és tisztelet erősítése érdekében.

- *Önkéntes projekt szervezése az iskolában vagy plébánián (adománygyűjtés, rászorulóknak segítése), a keresztény értékek gyakorlati megélésével.*
- *„Erények, amelyek összetartják a közösséget” című médiakampány vagy kiállítás készítése képek, idézetek és személyes történetek felhasználásával.*
- *Részvétel interiskolai vagy felekezeti projekteken („A jóság hete”), közös jótékonyági akciók szervezésével, majd reflexió a tapasztalatokról.*

TANANYAG**IX. osztály A Mester keresésében**

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „ <i>Velünk az Isten</i> ” (Mt 1,23)	1.1. Isten szólt - A Szentírás általános leírása (keletkezés, a Szentírás kánonja, ihletettség, szerkezete). 1.2. Isten képmása - A világ teremtése, a bűn és annak következményei. (A világ teremtése – Ter 1,1–2,4; Káin és Ábel – Ter 4,1–16; Babel tornya – Ter 11,1–9) 1.3. A kiválasztottak közé tartozni és Istenre hagyatkozni

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
	<p>- Ábrahám, a pátriárka (Ábrahám elhívása – Ter 12; Isten szövetsége Ábrahámmal – Ter 15; Az Úr megjelenése Mamré tölgyesében – Ter 18; Ábrahám áldozata – Ter 22)</p> <p>- Mózes (Mózes küldetése – Kiv 3; A sínai szövetség – Kiv 19)</p> <p>1.4. A Sion népe</p> <p>- Dávid háza (Dávid felkenése – 1Sám 16; Dávid és Góliát – 1Sám 17; Dávid bűnbánata – 2Sám 12; Az ígéretek Dávidnak – 2Sám 7,16)</p> <p>- Salamon bölcsessége (Salamon házassága, álma és ítélete – 1Kir 3)</p>
2. Különböző vallások értéke és lelkisége	<p>2.1. Az ókori Egyiptom vallása</p> <p>A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az ókori Egyiptom: földrajz, társadalom, politika és vallás. - Az egyiptomi istenek. - Az Amarna-kori egyistenhit reformja. - Kapcsolatok Egyiptom és a zsidó nép vallása között. <p>2.2. A Közel-Kelet vallásai</p> <p>A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámia. - Perzsia és a perzsa vallás. - Kapcsolatok a Közel-Kelet vallásai, a zsidóság és a kereszténység között. <p>2.3. A Távol-Kelet: India és Kína</p> <p>A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hinduizmus. - A buddhizmus. - A taoizmus. - A konfucianizmus. - Dogmatikai különbségek és etikai hasonlóságok. - A keleti kultúrák kortárs hatásai Európára. <p>2.4. Az ókori Görögország vallása</p> <p>A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Társadalom és vallás az ókori Görögországban. - Az ókori görög istenek. - Istenek, mítoszok és hősök. - Hatások a kereszténységre. <p>2.5. Az ókori Róma vallása</p> <p>A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Társadalom és vallás az ókori Rómában. - Istenek, géniusok és áldozatok. - Birodalom, Pax Romana és kulturális szintézis. - „Az idők teljessége”: a hellenisztikus kulturális környezet mint a kereszténység terjedésének közege.
3. Egyházunk válaszai napjaink kihívásaira	<p>3.1. Isten kinyilatkoztatása a teremtett világban, a Teremtő Igéjében, Jézus Krisztusban.</p> <p>3.2. Az ember válasza</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hit. <p>3.3. Istenképek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Építő és romboló istenképek. <p>3.4. Szent jelek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Látható jelek és láthatatlan kegyelmek. - A szentségek. - A szentelmények. <p>3.5. Közösségben Istennel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Személyes és közösségi ima. - A szentmise.

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<p>4.1. Az Isten- és emberszeretet dimenziói - A Tízparancsolat.</p> <p>4.2. Kapcsolatom Istennel - „Aki vezet, a lelkem mélyéről vezet” (a lelkiismeret). - Szent Tamás Morus.</p> <p>4.3. Tetteink és azok közösségi vonatkozásai - Felelősség, hűség, közösség.</p> <p>4.4. Merénylet a szeretet ellen - A bűn és Isten mindent átfogó kegyelme. - Pio atya.</p> <p>4.5. Együttműködés Isten kegyelmével - Az erények: alapvető erények. - Kalkuttai Teréz anya.</p>

**SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS)
ÉS
TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)**

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzetekben

X. osztály

CS 1.1. Bibliai szövegek (próféták, pátriárkák, Jézus élete) elemzése annak megértésére, hogyan nyilatkozik meg Isten a történelemben és hogyan van jelen a közösség életében. ⁽¹¹⁾

- Csoportos elemzés Illés, Izajás, Keresztelő János és Jézus gyermekkorának történeteiből; a kinyilatkoztatás központi üzenetének azonosítása és táblázatos bemutatása.
- Fogalomtérkép készítése „A kinyilatkoztatás a történelemben” címmel, bemutató a pátriárkák, proféták és Jézus életének összefüggéseit az üdvösség tervében.
- Multimédiás bemutató (PowerPoint, Canva, videó) készítése arról, hogyan nyilatkozik meg Isten fokozatosan a történelemben, és miként alapozza meg a keresztény közösség identitását.

CS 1.2. Az evangéliumok és az ősegyház tanításainak (Jézus tettei, az egyház terjedése, a vértanúság) alkalmazása a személyes és közösségi keresztény identitás megértéséhez.

- Poszter készítése „Bábel tornya és Pünkösöd” témában, a népek közti megosztottság és az egyház egységének szimbolikus jelentéséről.
- Egy szent vagy vértanú életének elemzése, a mai életre vonatkozó értékek (bátorság, szolidaritás, hit) kiemelésével.
- Rövid jelenet előadása egy szent vagy vértanú életéből, amely bemutatja a szeretet, a remény és a közösségi összetartozás erényeit.

CS 1.3. A Szentháromság, a beavatás szentségei (kereszttség, bérmálás) és a Szentlélek működésének teológiai értékelése mint a vallási hovatartozás alapja.

- A Katolikus Egyház Katekizmusának 232–267. paragrafusainak tanulmányozása a Szentháromságról, majd vizuális ábra készítése a Szentháromság személyeinek kapcsolatáról.
- A kereszttség és a bérmálás szentségi jeleinek és teológiai hatásainak azonosítása, a Szentháromság dimenziójának magyarázatával.
- Szokratészi beszélgetés a Szentlélek teológiájának gyakorlati alkalmazásával: „Hogyan működik a Szentlélek az életben és az Egyházban?”

CS 1.4. Olyan projektek és tanúságtételek (esszék, portfóliók, bemutatók) készítése, amelyek kifejezik az Isten és az emberek iránti szeretet dimenzióit, valamint a teológiai erények szerepét a közösségi és társadalmi életben.

- Személyes portfólió készítése „A keresztény szeretet arcai” címmel, rövid reflexiókkal, bibliai idézetekkel és példákkal (mindennapi emberek vagy szentek), akik a hitet, reményt és szeretetet élik.
- Csoportos szociális vagy karitatív projekt megszervezése („A jóság hete”), a felebaráti szeretet gyakorlati megvalósításával és annak dokumentálásával.
- Személyes tanúságtétel vagy lelki esszé írása „Hogyan élhetem meg Isten és embertársaim iránti szeretetemet a közösségemben” címmel, majd közös megosztás és megbeszélés.

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

X. osztály

CS 2.1. Összehasonlítja a proféták, evangélisták és bibliai alakok (Illés, Izajás, Keresztelő János, Jézus) hitkifejezéseit a mai vallási élet és az evangélium hirdetésének formáival.

- Illésről, Izajásról, Keresztelő Jánosról és Jézusról szóló szövegek csoportos elemzése, majd egy összehasonlító táblázat kitöltése, amelyben a bibliai üzeneteket a hit kortárs kifejezési formáival (prédikációk, vallásos énekek, digitális média) vetik össze.
- Interaktív digitális poszter vagy kollázs készítése „A profétáktól az evangélistákig – üzenetek a mai világ számára” címmel, amelyben bibliai idézetek, képek és az Evangélium közvetítésének mai példái kerülnek integrálásra.
- Podcast vagy rövid videó készítése arról, hogyan lehet a profétai és evangéliumi üzeneteket a mai fiatalok életében alkalmazni.

CS 2.2. Elemzi az ősegyház tapasztalatait (Jézus tettei, a kereszténység terjedése, üldözések, zsinatok), és összeveti őket más vallási formákkal a múltban és a jelenben.

- A Niceai–Konstantinápolyi hitvallás olvasása és kommentálása.
- Poszter készítése, amely Jézus isteni és emberi természetét ábrázolja a khalkédóni zsinat szövege alapján.

CS 2.3. A Szentháromságról, Krisztusról, a Szentlélekről és a szentségekről szóló tanítások értelmezése mint iránytű a hit, a tudomány és a mindennapi élet kapcsolatának felelős megértésében.

X. osztály

- Teológiai kutatómunka: a hit és értelem kapcsolatának vizsgálata (*Fides et Ratio*), a teológia és a tudomány összhangjának felismerése.
- Vita a katolikus tanítás alapján érvelve: „Megmagyarázhatja-e a tudomány a Szentháromság misztériumát?”
- Multimédiás bemutató készítése „A szentségek mint valódi találkozás Istennel egy szekularizált világban” címmel.

CS 2.4. A keresztény erkölcsi elvek (a szeretet parancsa, imádság, erények, megbocsátás) alkalmazása konkrét döntésekben a család, a közösség és a társadalom javára.

- Csoportos elemzés valós élethelyzetekről (pl. konfliktus, megbocsátás, segítségnyújtás), a keresztény erkölcsi elvek azonosításával és helyes döntések megfogalmazásával.
- „Erények naplója”: a diákok egy héten át feljegyeznek minden nap egy szeretet-, imádság- vagy megbocsátás-cselekedetet, majd közösen reflektálnak a tapasztalatokra.
- Csoportprojekt „A szeretet tettekben” címmel – jótékonyági esemény, közös ima vagy szolidaritási kampány szervezése, majd annak hatásáról szóló reflexió írása.

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, vallás erkölcsi értékekkel összhangban.**X. osztály****CS 3.1. A próféták, evangélisták és Jézus döntéseinek és magatartásának értékelése, az erkölcsi megkülönböztetés szempontjainak alkalmazása a mai életben.**

- A próféták (Illés, Izajás), az evangélisták és Jézus döntéseinek összehasonlítása konkrét helyzetekben azokkal a választásokkal, amelyeket a fiatalok hoznak ma erkölcsi kihívások (pl. barátság, igazság, szolidaritás) előtt.
- Egy reflexiós napló elkészítése („Az én megkülönböztetési szempontjaim” címmel), amelyben minden diák bibliai döntési mintákat alkalmaz egy személyes vagy közösségi helyzetre a jelenből.
- Csoportos vita „Hogyan cselekedett volna Jézus?” címmel, amelyben a diákok kortárs erkölcsi dilemmákat (pl. erőszak, igazságtalanság, társadalmi szolidaritás) vitatnak meg, az evangéliumi magatartásból származó erkölcsi kritériumok alapján.

CS 3.2. A korai keresztény közösségek döntéseinek (üldözések, zsinatok, szerzetesség, egyházszakadás) elemzése mint erkölcsi modellek a társadalmi és vallási kihívások kezelésére.

- Podcastok és videók megtekintése a szerzetesi életről.
- Az Egyiptomi Atyák mondásai (Paterikon) gyűjteményének részleteiből idézetgyűjtemény (florilegium) készítése.
- Fogalomtár létrehozása (pl. mártírium, zsinat, eretnokség, dogma, egyházszakadás), saját mondatokban használva.
- Szövegelemzés az arianizmusról, gnoszticizmusról, majd vita arról, hogyan válaszolt az egyház ezekre a jelenségekre.

CS 3.3. A Szentháromságról, Krisztusról, a Szentlélekről és a szentségekről szóló tanítások alkalmazása a hit, a tudomány és a mindennapi élet kapcsolatában való felelős döntések érdekében

- Példabeszédek (pl. Mt 7,24–27) alkalmazása modern etikai dilemmákra, a hit szentháromságtani elveinek fényében.
- Reflexiós lap elkészítése: „Hogyan inspirál engem a Megtestesülés tana a mindennapi döntéseimben?”
- A teológiai alapelvek azonosítása az erkölcsi megkülönböztetés érdekében – hit Istenben, Krisztusban, a Szentlélekben.

CS 3.4. A keresztény erkölcsi elvek (a szeretet parancsa, imádság, erények, megbocsátás) alkalmazása a családi, közösségi és társadalmi döntésekben.

- Valós élethelyzetek elemzése (konfliktus, megbocsátás, segítségnyújtás), a keresztény erkölcsi elvek alapján.
- „Erények naplója” vezetése, napi jócselekedetek dokumentálásával.
- Csoportos projekt „A szeretet tettekben” – közösségi ima, karitatív akció vagy szolidaritási program megszervezése és értékelése.

CG 4 - Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdításáért, minden személy vallási értékeinek tiszteletével**X. osztály****CS 4.1. A próféták, evangélisták és Jézus szerepének közös elemzése a kinyilatkoztatás továbbadásában, a közös keresztény identitás megértése érdekében.**

- Csoportmunka Illésről, Izajásról, Keresztelő Jánosról és Jézusról; közös fogalomtérkép készítése „Hogyan nyilatkozik meg Isten?” címmel.
- Digitális kollázs létrehozása (képek, szimbólumok, bibliai versek felhasználásával), amely a próféták és evangélisták üzenetét fejezi ki, ezt követően közös bemutató és beszélgetés a keresztény identitásról.
- Közös dramatizálás (pl. Illés találkozása Istennel, János prédikációja, a magvető példázata) amelyben a diákok együtt közvetítik a kinyilatkoztatás üzenetét, és alkalmazzák annak jelentését a közösség mai valóságában.

X. osztály**CS 4.2. Összehasonlítja, hogyan működtek együtt a korai és mai keresztény közösségek a társadalmi és vallási kihívások leküzdésében.**

- Esettanulmány a római keresztényekről az üldözések idején.
- Multimédiás bemutató: „Márton Áron / Bogdánffy Szilárd / Apor Vilmos példája inspirál engem” – a hitből fakadó bátorság elemzése.

CS 4.3. A beavatás szentségeinek és a Szentlélek munkájának közösségépítő szerepe, annak értékelése.

- Bibliai és kateketikai szövegek elemzése a keresztségről és a bérmlásról, azok közösségi szempontjainak figyelembevételével.
- Csoportos reflexió a Szentlélek szerepéről az egyház egységének megteremtésében, következtetések megfogalmazásával.
- Bemutató készítése „A beavatás szentségei és a Szentlélek mint az egység alapjai” címmel.

CS 4.4. Csoportos szolidaritási projektek (kampányok, plakátok, bemutatók) készítése, amelyek a szeretetet, megbocsátást és erényeket mutatják be mint az együttélés kifejeződéseit a családban és a társadalomban.

- Digitális kampány „A megbocsátás ereje” címmel, a béke és az empátia előmozdítására.
- Közös imádságos és reflexiós est („A megbékélés estéje”, „Imalánc a békéért”) szervezése.
- Interdiszciplináris projekt (vallás–művészet–magyar nyelv) „Összekötő erények” témában – verssel, rajzzal, fotóval vagy videóval bemutatva, miként válik az imádság és a megbocsátás a közösség alapjává.

TANANYAG**X. osztály - A Mester lábainál**

Domenii de conținut / Tartalmai területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „Velünk az Isten” (Mt 1,23)	<p>1.1. Isten szól a próféták által - Illés próféta: útja a Hóreb hegyére, találkozása Istennel. (1Kir 19)</p> <p>1.2. Messiásra vonatkozó próféciák (Iz 7,14; Mik 5,1)</p> <p>1.3. Az Evangélium - Az egyetlen Evangélium négy arca (Máté, Márk, Lukács, János).</p> <p>1.4. Jézus gyermekkorának eseményei - Az angyali üdvözlés (Lk 1,26–38), - Szűz Mária látogatása Erzsébetnél (Lk 1,39–56), - Jézus születése (Lk 2,1–20), - Jézus bemutatása a templomban (Lk 2,21–41).</p> <p>1.5. Jézus nyilvános működésének kezdete - Keresztelő Szent János és Jézus megkeresztelkedése (Mt 3,1–17).</p> <p>1.6. „A mennyek országa hasonló...” - Jézus tanításai – a magvető példabeszéde (Mt 13,1–23).</p>
2. Különböző vallások értéke és lelkisége	<p>2.1. Az Egyház eredete és terjedése A téma tartalma: - Jézus Krisztus alapító tettei. - Az Egyház születése és élete az első évtizedekben. - Az Egyház elterjedése „a föld határáig”. - Hagiográfia és történelem: Szent Pál apostol élete és küldetése.</p> <p>2.2. Az Egyház mint próbatételnek kitett közösség A téma tartalma: - Az üldözések története. - A milánói rendelet és a kereszténység felszabadítása. - A cezaropapizmus: a világi és a lelki hatalom kapcsolata. - Hagiográfia és történelem: vértanúk és a vértanúság jelentése.</p> <p>2.3. Az egyetemes zsinatok a 4–9. században A téma tartalma: - A Szentháromság tanításának születése és fejlődése az ökumenikus zsinatokon. - Jézus Krisztus személyéről szóló tanítás kialakulása. - Hagiográfia és történelem: Szent Ágoston, a Nyugat tanítója.</p>

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
	<p>2.4. A szerzetesi élet születése A téma tartalma: - A sivatagi atyáktól Nagy Szent Vazulig vezető út. - A nyugati szerzetesség kezdetei: Szent Benedek műve.</p> <p>2.5. A nagy egyházszakadás A téma tartalma: - A szakadást kiváltó okok: kulturális és teológiai különbségek Kelet és Nyugat között. - A keleti egyház elterjedése és sajátos jellemzői. - Az egység formái: a görögkatolikus (unita) egyház. - Kulturális és teológiai értékek: keleti ikonográfia és templomépítészet.</p>
3. Egyházunk válaszai napjaink kihívásaira	<p>3.1. Isten – Szentháromság – a mindenható Atya - Isten nevei. - Isten tulajdonságai. - Téves tanítások Istenről. - Teremtés és evolúció.</p> <p>3.2. A Fiú, a Megváltó - Ki Jézus Krisztus? - Valóságos Isten és valóságos ember. - A megváltás jelentése. - Téves tanítások Krisztusról.</p> <p>3.3. A Szentlélek, a Megszentelő - A Szentlélek működése. - A Szentlélek ajándékai. - A Szentlélek gyümölcsei.</p> <p>3.4. „...megkeresztelve őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében” (Mt 28,19) - A keresztség szentsége.</p> <p>3.5. „Vedd a Szentlélek pecsétjét!” - A bérmálás szentsége.</p>
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<p>4.1. Az Isten- és emberszeretet dimenziói - A főparancs. - Szent Giuseppe Moscati.</p> <p>4.2. A kultusz különleges formái - Fogadalom, eskü.</p> <p>4.3. „Tépjétek meg szíveteket, ne ruháitokat” - Ima. - Böjt. - Jócselekedetek. - Szent Vianney János.</p> <p>4.4. Merénylet a szeretet ellen - Harag, düh, bosszú. - Boldog Apor Vilmos.</p> <p>4.5. Együttműködés Isten kegyelmével - Az erények: teológiai erények. - Szent II. János Pál pápa.</p>

**SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS)
ÉS
TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)**

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben

XI. osztály

CS 1.1. Elemzi a példabeszédeket, csodákat és húsvéti eseményeket annak kifejezésére, hogy a keresztény identitás Jézus Krisztus személyében gyökerezik.⁽¹¹⁾

- Különböző példabeszédek (pl. a tékozló fiú, a magvető) és csodák (pl. a kenyérszaporítás) összehasonlítása elemző táblázat segítségével, kiemelve, hogy Jézus megváltói identitásának mely vonásai hangsúlyosak mindegyikben.
- Csoportos interaktív bemutató elkészítése „A Húsvét útja” címmel, amelyben bemutatják a Szenvedés, a Halál és a Feltámadás kapcsolatát, mint a keresztény identitás alapját.
- Elmélkedő esszé vagy lelki napló írása „Jézus Krisztus – identitásom alapja” címmel, amelyben a tanulók a példabeszédek, csodák és húsvéti események üzenetét alkalmazzák saját életükre és közösségük életére.

CS 1.2. A szentek és középkori vértanúk (Szent István, Szent László, Szent Margit) életpéldáinak alkalmazása a keresztény közösségi identitás megértésére.

- Azoknak a törvényeknek az olvasása és értelmezése, amelyekkel a magyar királyok, Szent István és Szent László megszilárdították a kereszténység helyzetét a középkori Magyarországon.
- Színdarab írása Szent Erzsébet legendáiból inspirálódva.
- Vallás–földrajz–történelem–informatika interdiszciplináris projekt: interaktív digitális térképek létrehozása a Magyar szentek nevét viselő templomok romániai elhelyezkedésének feltérképezésére, valamint kapcsolódó adatbázis készítése e szent helyek építészeti értékeinek dokumentálására.

CS 1.3. A szentségek (Eucharisztia, bűnbánat szentsége, betegek kenete) szerepének értékelése a személyes és közösségi vallási identitás megerősítésében.

- Az Eucharisztia, a bűnbánatról és a betegek kenetéről szóló bibliai szövegek elemzése, hogy feltárjuk, miként fejezik ki e szentségek Krisztus üdvözítő jelenlétét az Egyházban.
- Csoportos reflexió arról, hogyan járul hozzá e szentségekben való részvétel a személyes keresztény identitás formálásához és a közösségi egység erősítéséhez.
- Vizuális bemutató vagy teológiai esszé készítése, amely összefoglalja a gyógyulás és a közösség szentségeinek szerepét az Egyház és a hívők életében.

CS 1.4. Írásos vagy vizuális tanúságtételek készítése arról, miként formálják a szeretet, a barátság és az Istennek szentelt élet a vallási identitást.

- Egyéni vagy csoportos portfólió összeállítása „A keresztény szeretet arcai” címmel, amelyben a tanulók szövegekkel, képekkel és szentek idézeteivel (pl. Lisieux-i Szent Teréz, Assisi Szent Ferenc) mutatják be, hogyan erősíti a szeretet, a barátság és az Istennek szentelt élet a vallási identitást.
- Vizuális vagy digitális kiállítás létrehozása „A szeretet, amely átalakítja a világot” címmel – fotók, rajzok, rövid videók vagy kollázsok segítségével, amelyek a keresztény szeretet és barátság konkrét formáit szemléltetik a családban, iskolában és közösségben.
- Személyes tanúságtétel vagy lelki esszé írása egy olyan élményről (barátság, szeretet, önátadás, Istennek szentelés), amely segítette a tanulókat hitük és lelki identitásuk felfedezésében, majd ennek csoportos megosztása.

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

XI. osztály

CS 2.1. Az isteni kinyilatkoztatás – A hit kifejezési formáinak összehasonlítása az evangéliumokban és a húsvéti megjelenésekben, valamint a hit kortárs megélési módjaiban.

- A bibliai szövegek (Evangéliumok és húsvéti megjelenések) összehasonlítása kortárs hitbeli tanúságtételekkel (pl. interjúk keresztény fiatalokkal, modern szentek tanúságai, online vallomások) egy „akkor és most” típusú összehasonlító táblázat segítségével.
- Csoportos elemzés evangéliumi részletek (pl. János 21 – a megjelenés a Tibériás-tónál) és mai gyakorlatok (liturgián való részvétel, közösségi imák, önkéntesség) alapján, a folytonosságok és különbségek kiemelésére.
- Multimédiás bemutató készítése „A hit tükrében: az evangéliumoktól napjainkig” címmel, amely bibliai szövegeket, kortárs képeket és személyes reflexiókat egyesít arról, miként nyilvánul meg ma a hit a keresztény közösségekben.

CS 2.2. Az iszlám, a kereszties háborúk és a középkori vallási mozgalmak hozzájárulásának elemzése a vallási kifejezésformák sokféleségéhez és a vallásközi párbeszédhez.

- Egy történelmi esemény (pl. a kereszties háborúk) elemzése történelmi és vallási nézőpontból.
- Grafikus idővonal készítése „Iszlám és kereszténység – találkozások az ütközéstől a megbékélésig” címmel.

XI. osztály**CS 2.3. A gondviselésről, az Egyházzal és a Szentlélekről szóló tanítások értelmezése a modern spirituális keresés formáival összefüggésben.**

- *Bibliai szövegek elemzése a gondviselésről és a Szentlélek működéséről, hogy felismerjék Isten jelenlétének jeleit a modern ember életében.*
- *Drámajáték szervezése, amelyben az Egyház válaszol a kortárs lelki szükségletekre, összehasonlítva a keresztény hitet a modern értelemkeresés más formáival.*
- *Esszé írása „A gondviselés és a Szentlélek működésének jelentősége a mai ember számára” címmel.*

CS 2.4. A hitgyakorlatok kortárs jelentőségének megértéséhez érvel a ima, az élet védelme és a bioetikai értékek fontossága mellett.

- *Bibliai és tanítóhivatali szövegek (pl. 139. zsoltár, Evangelium Vitae enciklika) csoportos elemzése annak feltárására, milyen teológiai alapjai vannak az élet tiszteletének és az imának mint az Istennel való közösség formájának.*
- *Tematikus vita: „A bioetika – az élet tudománya vagy a hit kifejezése?”, amelyben a tanulók különböző nézőpontokat képviselnek az abortuszról, az eutanáziáról és az emberi élet védelméről a keresztény hit és a modern etika szemszögéből.*
- *Együttműködésen alapuló projekt (plakát, videó, digitális bemutató) készítése „Az ima és az élet tisztelete” címmel, amely képekkel, idézetekkel és konkrét példákkal szemlélteti, miként segíthetik a fiatalok az élet kultúrájának és az emberi méltóság tiszteletének előmozdítását.*

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei értékekkel összhangban.**XI. osztály****CS 3.1. Jézus és az apostolok erkölcsi döntéseinek értékelése mint a személyes és közösségi megkülönböztetés (diszcernment) irányadó példái.**

- *Bibliai helyzetek elemzése (pl. Jézus döntése a bűnös asszony megbocsátásáról – Jn 8,1–11; az apostolok döntése a jeruzsálemi zsinaton – ApCsel 15), és a jelenben is alkalmazható erkölcsi elvek kiemelése.*
- *Jézus és az apostolok erkölcsi döntéseinek összevetése mai döntésekkel (pl. igazságossághoz, megbocsátáshoz, szolidaritáshoz való viszony) egy „akkor és most” típusú vitában.*
- *Esettanulmány vagy forgatókönyv készítése az iskolai vagy plébániai közösség életéből vett helyzet alapján, amelyben a tanulók a bibliai erkölcsi döntésekből ihletett megoldásokat javasolnak és mutatnak be csoportosan.*

CS 3.2. A középkor történelmi döntéseinek (az investitúraharc, a keresztes háborúk, az inkvizíció) elemzése erkölcsi következményeik megértésére.

- *Virtuális összehasonlító diagram készítése, amely az egyház és az állam kapcsolatának hasonlóságait és különbségeit mutatja be a középkorban és napjainkban.*
- *Projekt kidolgozása a keresztes városokról és a lovagrendek jelenlétéről a Szentföldön és Romániában.*
- *Kutatáson alapuló portfólió készítése az inkvizíció jelenségének tudományosan megalapozott, történetileg hiteles értelmezéséhez.*

CS 3.3. A szentségek (Eucharisztia, bűnbánat/szentgyónás, betegek kenete) tanításainak alkalmazása az egészségre, megbocsátásra és közösségi életre vonatkozó döntésekben.

- *Az Eucharisztia, a bűnbánat szentsége és a betegek kenete teológiai elemzése, hogy megértsük ezek kapcsolatát a lelki és testi gyógyulással.*
- *A szentségek lényegi szempontjainak kutatása olyan esettanulmányokban, amelyek a betegséghez, szenvedéshez és megbocsátáshoz kapcsolódnak a közösség életében.*
- *Személyes reflexió arról, miként befolyásolja e szentségekben való részvétel a kiengesztelődéssel és a felebaráti szeretettel kapcsolatos döntéseket.*

CS 3.4. A szentek (Maximilian Kolbe, Batthyány-Strattmann László, Aquinói Tamás) életéből ihletett erkölcsi forgatókönyvek készítése a felelős döntéshozatal gyakorlásához.

- *Csoportos kutatás a megadott szentek életrajzáról, a döntő erkölcsi helyzetek azonosítása (önfeláldozás, bátorság, hűség az igazsághoz), majd összehasonlító táblázat készítése a szentek által megélt értékek és a hasonló mai erkölcsi helyzetek között.*
- *Erkölcsi forgatókönyv (szöveg, rövid jelenet vagy videóbemutató) készítése valamely szent döntéséből kiindulva, a mai fiatalok élethelyzetére (iskola, család, online tér) alkalmazva, kiemelve, hogyan irányíthatják a keresztény elvek a mai választásokat.*
- *„A szentek kerekasztala” elnevezésű vita megszervezése, ahol a tanulók a nagy szentek szerepébe bújva vitatnak meg egy aktuális erkölcsi témát (pl. az élet méltósága, szolidaritás, felelősség a felebarát iránt), és közös következtetéseket fogalmaznak meg a megkülönböztetésről és a jó választásról.*

CG 4 - Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdításáért, minden személy vallási értékeinek tiszteletben tartásával
XI. osztály
CS 4.1. Csoportos elemzés annak vizsgálatára, miként hívnak Jézus példabeszédei és csodái együttműködésre és közösségre. ⁽¹⁾

- Csoportos elemzés különböző példabeszédek és csodák alapján (pl. az irgalmas samaritanus példabeszéde, a kenyérszaporítás csodája), az együttműködés, a szolidaritás és a közösség fontosságának kiemelésével.
- Közös poszter vagy digitális bemutató készítése „Jézus – a közösség modellje” címmel, amelyben a csoportok bibliai példákat és kortárs alkalmazásokat mutatnak be (iskola, család, társadalom).
- Dramatizálás vagy szerepjáték kidolgozása („Az Evangélium közössége” címmel), amelyben a tanulók a példabeszédek és csodák üzenetét egy mai élethelyzetbe ültetik át, bemutatva az együttműködés és a kölcsönös tisztelet fontosságát.

CS 4.2. A különböző középkori szerzetesi életformák és azok közösségekre gyakorolt hatásának összehasonlítása csapatmunkában.

- Assisi Szent Ferenc Naphimnuszának elemzése és annak vizsgálata, milyen hatást gyakorolt a reneszánsz vallásos művészet fejlődésére.
- Aquinói Szent Tamás életrajzának tanulmányozása és teológiai hatásának értékelése.

CS 4.3. A Szentlélek és a szentségek közösségi egységet előmozdító szerepének közös értékelése.

- Csoportos elemzés a Szentlélek és a szentségek szerepéről az Egyház életében, az egység jeleinek azonosítása céljából.
- Drámajátékban való reflexió arról, hogyan erősíti az Eucharisziában és a bűnbánat szentségében való részvétel a hívők közötti közösséget.
- Plakát vagy vizuális bemutató készítése, amely összefoglalja a Szentlélek és a szentségek szerepét az Egyház egységének megőrzésében.

CS 4.4. Közösségi szolidaritási projektek (életvédő kampányok, önkéntesség, etikai viták) létrehozása a szentek és vértanúk életpéldájából ihletődve.

- Szolidaritási kampány szervezése „Az élet a legnagyobb ajándék” címmel, Szent Maximilian Kolbe vagy Batthyány-Strattmann László példájára építve, amelyben a tanulók az élet tiszteletét, a betegek iránti gondoskodást és az elesettek iránti együttérzést népszerűsítik.
- Önkéntes projekt megvalósítása a plébániával vagy egy helyi szervezettel együttműködésben (pl. segítségnyújtás egyedülállóknak, gyermekeknek, időseknek), majd közös reflexió arról, miként járulnak hozzá a szeretet és szolidaritás cselekedetei a keresztény közösség építéséhez.
- Etikai vita szervezése „Mit tanítanak a vértanúk a bátorságról és az egységről a mai kihívások között?” címmel, amelyben a tanulók a szentek életéből merített érvekkel mutatják be a tisztelet, az emberi méltóság és az együttműködés értékét.

TANANYAG
XI. osztály - Mesterünk nyomában

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „Velünk az Isten” (Mt 1,23)	1.1. „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” - Jézus példabeszédei – A tékozló fiú példázata (Lk 15,11–32). 1.2. „Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek” - Jézus csodái – A kenyérszaporítás (Lk 9,10–17). 1.3. Jézus szenvedése, halála és feltámadása - Az Eucharisztia megalapítása (Mk 14,12–16.22–26). - Jézus az Olajfák hegyén (Mk 14,32–42). - A keresztre feszítés és Jézus halála (Mk 15,21–41). - Az üres sír (Mk 16,1–8). 1.4. Jézus megjelenései feltámadása után - Jézus újra megjelenik tanítványainak a Tibériás-tó partján (Jn 21,1–17).
2. Különböző vallások értéke és lelkesége	2.1. A magyar nép és a kereszténység A téma tartalma: - A magyarság megtérésének történelmi okai és Géza nagyfejedelem tevékenysége. - Szent István király és a magyarság kereszténnyé válása. - A középkori magyar egyházi élet: Szent László és törvényei.

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
	<p>- Hagiográfia és történelem: Szent Margit, Szent Piroska.</p> <p>2.2. Állam és egyház a középkorban A téma tartalma:</p> <p>- A kora középkori szintézis: az egyház Nagy Károly alatt.</p> <p>- Az investitúraharc menete és következményei – IV. Henrik, VII. Gergely pápa és - III. Ince pápasága.</p> <p>- A középkor végének hatalmi küzdelmei: az avignoni fogság, a konstanzi zsinat.</p> <p>2.3. Az iszlám A téma tartalma:</p> <p>- Civilizációk találkozása a zsidóság és a kereszténység között – az iszlám kialakulásának környezete.</p> <p>- Mohamed élete.</p> <p>- A Korán és tanítása.</p> <p>- Az iszlám terjedése és találkozása a keresztény civilizációval (földrajzi–történeti kitekintés: országok, kalifátusok, Oszmán Birodalom).</p> <p>2.4. Kapcsolatok az iszlámmal – keresztes háborúk A téma tartalma:</p> <p>- A keresztes hadjáratok okai és lefolyása.</p> <p>- Kulturális kölcsönhatások az iszlámmal: együttműködés és konfliktus.</p> <p>2.5. Egyház és társadalmi-vallási mozgalmak a középkorban A téma tartalma:</p> <p>- Középkori eretnekségek: bogumilizmus, katarizmus és valdensesk.</p> <p>- Az inkvizíció – mítosz és valóság.</p> <p>2.6. A szerzetesi élet a nyugati középkorban A téma tartalma:</p> <p>- Új szemlélődő rendek: a ciszterciek, a magyar pálosok.</p> <p>- A középkori szerzetesi megújulás: Assisi Szent Ferenc és a ferencesek.</p> <p>- Az igehirdetés szolgálatában: Szent Domonkos és a domonkos rend.</p> <p>- Hagiográfia és történelem: Aquinói Szent Tamás és/vagy Szent Bonaventura.</p>
3. Egyházunk válaszai napjaink kihívásaira	<p>3.1. „Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla?” (Zsolt 8,4) - Gondviselés.</p> <p>3.2. Az Egyház, mint anya és tanító - Az Egyház küldetése és szolgálata.</p> <p>3.3. „Az élő vizek forrása” – a Szentlélek, aki megszentel és vigasztal - Az emberi törekvések és a Szentlélek vezetése.</p> <p>3.4. Az élet kenyere - Az Eucharisztia szentsége.</p> <p>3.5. Megbékélés és gyógyulás - A bűnbánat és kiengesztelődés szentsége. - A betegek kenetének szentsége.</p>
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<p>4.1. A megszentelt élet - Az emberszeretet. - Szeretet és barátság. - Szülő és gyermek kapcsolata. - Lisieux-i Kis Szent Teréz szülei.</p> <p>4.2. Támadás az emberi élet ellen - Gyilkosság, öngyilkosság. - Szent Maximilian Kolbe.</p> <p>4.3. Az emberi élet védelme - Bioetika. - Batthyány-Strattmann László.</p> <p>4.4. Szenvedélyek és függőségek - Alkohol, drogok.</p> <p>4.5. Lelki értékek és anyagi javak - Helyes és helytelen hozzáállás.</p>

**SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS)
ÉS
TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)**

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben

XII. osztály

CS 1.1. Elemzi az Apostolok Cselekedetei és Pál levelei alapján, hogyan fejezték ki vallási identitásukat az első keresztények és Szent Pál.⁽¹¹⁾

- Az Apostolok cselekedeteiből és Szent Pál leveleiből származó részletek összehasonlítása (pl. ApCsel 2,42–47; 1Kor 13; 2Tim 4,7), hogy kiemeljék a keresztény identitás alapvető elemeit: ima, tanúságtétel, közösség és misszió.
- Esszé vagy bemutató készítése „A keresztény identitás régen és ma” címmel, amelyben a tanulók bemutatják a hasonlóságokat és különbségeket az első keresztények és a mai közösségek hitmegélése között.
- Osztályvita szervezése „Időszerű-e még ma Pál apostol példája a keresztény identitás számára?” címmel, ahol a tanulók bibliai szövegek és kortárs tapasztalatok alapján érvelnek mellette vagy ellene.

CS 1.2. A szentek és vértanúk hitről és szeretetről szóló tanításainak alkalmazása a személyes és közösségi lelki identitás megerősítésére.

- Digitális portfólió vagy multimédiás bemutató készítése „Hitem útja” címmel, amely tartalmaz szentek és vértanúk tanításaiából vett szövegeket, a tanulók lelki életének fontos pillanatait, személyes reflexiókat és a vallási identitást kifejező szimbólumokat.
- Esszé vagy prezentáció készítése „A hivatás nyomában” címmel, amelyben a tanulók bemutatják, hogyan élték meg hitüket a szentek és vértanúk.
- Községi tanúságtételi alkalmon való részvétel, ahol a tanulók bemutatják társaiknak a szentek életéről és tanúságáról szóló munkáikat, konkrét példákkal érvelve amellet, mit jelent Krisztusba gyökerezett életet élni.

CS 1.3. A katolikus levelek és a Jelenések könyvének jelentőségének értékelése a keresztény világgép formálásában.

- Diagram készítése, amely összekapcsolja a katolikus levelek és a Jelenések könyvének tanításait a mindennapi életben alkalmazható erkölcsi elvekkel.⁽¹²⁾
- A szövegek kulcsüzeneteit összefoglaló vizuális összefoglaló készítése, ezek hatásának megvitatására a keresztény világgépre.
- Rövid esszé megírása, amelyben a tanulók kifejtik, miként segíthetik e szövegek az erkölcsi döntéshozatalt és a személyes értékrend kialakítását.

CS 1.4. Olyan tanúságtételek (esszék, portfóliók, prezentációk) készítése, amelyek kifejezik, hogyan alapozza meg az isteni kinyilatkoztatás a személyes vallási identitást.

- Személyes esszé vagy lelki napló írása „Hogyan nyilvánul meg Isten az életemben” címmel, amelyben a tanulók elmélkednek arról, miként formálta hitüket és értékeiket az isteni kinyilatkoztatás (a Szentírás, a szentségek és a személyes tapasztalatok által).
- Digitális portfólió vagy multimédiás bemutató készítése „Hitem útja” címmel, amely bibliai idézeteket, lelki életük fontos pillanatait, személyes reflexiókat és a vallási identitásukat kifejező szimbólumokat tartalmaz.
- Községi tanúságtételi alkalmon való részvétel, ahol a tanulók bemutatják társaiknak munkáikat, konkrét példákkal érvelve amellet, hogyan inspirálja Isten kinyilatkoztatása kapcsolataikat, döntéseiket és elköteleződéseiket a családban, iskolában és a társadalomban.

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

XII. osztály

CS 2.1. A protestáns reformáció okainak és következményeinek összehasonlítása a mai vallási pluralizmus formáival.

- Kiválasztott bibliai szövegek elemzése (pl. 1Kor 13 – A szeretet himnusza; Jel 21,4), majd összehasonlítás kortárs tanúságtételekkel, dokumentumokkal vagy lelkiségi formákkal (pl. közösségi élet, felebaráti szolgálat, eszkatológikus remény).
- Multimédiás projekt készítése „A páli hit és a mai hit” címmel, amelyben a tanulók bibliai szövegeket, fényképeket és a mai keresztény életből vett példákat (önkéntesség, szentségi élet, lelki mozgalmak) ötvözik.
- Vita vagy kerekasztal-beszélgetés szervezése „Hogyan jelennek meg ma a szeretet és a remény értékei, ahogyan azokat Szent Pál és a Jelenések könyve szerzője kifejezte?” címmel.

CS. 2.2. A tridenti zsinat és a reformer szentek (pl. Loyolai Szent Ignác) hozzájárulásának elemzése az egyházi élet megújulásához.

- Luther téziseinek összehasonlítása a Tridenti Zsinat döntéseivel a megigazulás és a szentségek témájában.

XII. osztály

- A keresztény értékek (hit, szeretet, önfeláldozás) azonosítása olyan történelmi személyiségek életében, mint Morus Szent Tamás, Xavéri Szent Ferenc vagy Loyolai Szent Ignác.

- Részletek olvasása Luther Márton 95 tételéből, értelmező megbeszéléssel.

CS 2.3. A modernitás (felvilágosodás, francia forradalom, II. Vatikáni Zsinat) hatásának értelmezése korunk vallási életére

- Összehasonlító poszter készítése, amely szemlélteti, miként hatott a felvilágosodás, a francia forradalom és a II. Vatikáni Zsinat a mai vallásos életre.

- Miniinterjú készítése a vallási közösségek tagjaival, hogy feltárják, miként érzékelik a modernitás által hozott változásokat.

- Csoportos beszélgetés konkrét példák alapján a modernitás hatásairól a mai vallásgyakorlatokra.

CS 2.4. A 20. századi vértanúk és püspökök (Márton Áron, Bogdánffy Szilárd, Scheffler János) szerepének elemzése mint a hűség és tanúságtétel példái a mai keresztény élet számára.

- Csoportos kutatás a megadott vértanúk és püspökök életrajzáról (szövegek, dokumentumfilmek, történelmi források felhasználásával), majd összehasonlító táblázat készítése, amely kiemeli hitüket, bátorságukat és hűségüket a 20. század történelmi körülményei között.

- Vizuális vagy multimédiás projekt készítése „A hit fénye a diktatúra sötétjében” címmel, amelyben a tanulók képeket, idézeteket és életrajzi részleteket egyesítenek, bemutató, miként inspirálja e püspökök tanúságtétele a mai keresztény fiatalokat.

- Vita vagy közös reflexió szervezése „Mit jelent ma a hit tanújának lenni?” címmel, ahol a tanulók konkrét példákkal érvelnek amellett, hogyan alkalmazható e vértanúk hűsége, bátorsága és szolidaritása a mai életben.

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei értékekkel összhangban.**XII. osztály****CS 3.1. Szent Pál és az ősegyház magatartásának értékelése mint erkölcsi megkülönböztetésre irányadó példák a társadalmi kihívásokkal szemben.**

- Páli szövegek csoportos elemzése (pl. 1Kor 6 – a közösségről; Róm 12 – az új élet Krisztusban), és annak értékelése, hogy ezek az elvek hogyan irányíthatják a mai erkölcsi döntéseket (etika, család, társadalom).

- Esettanulmány kidolgozása „Konfliktus és kiengesztelődés a közösségben” címmel, amelyben a tanulók a páli elveket alkalmazzák erkölcsi dilemmák (pl. megbocsátás, felelősség, szolidaritás) megoldására, konkrét javaslatokat téve.

- Érvelő esszé vagy lelki napló készítése „Hogyan inspirálna Szent Pál a mai erkölcsi döntéseimben?” címmel, amelyben a tanulók saját erkölcsi megkülönböztetésüket és a keresztény értékek életükre való alkalmazását fejezik ki.

CS 3.2. A reformáció és a tridenti zsinat döntéseinek elemzése az összetett történelmi helyzetekben megnyilvánuló erkölcsi megkülönböztetés megértése érdekében.

- Részletek olvasása és értelmezése a Tridenti Zsinat dokumentumaiból.

- Annak azonosítása, hogy a Tridenti Zsinat eucharisztikus teológiája miként maradt meg és működik tovább a mai Egyház életében.

CS 3.3. Az Egyház szociális tanításának (XIII. Leó pápa, II. Vatikáni Zsinat) elveinek alkalmazása a közösségi életre vonatkozó felelős döntésekben.

- Részlet olvasása és magyarázata a Rerum Novarum enciklikából, amelyben megjelenik az Egyház társadalmi tanítása.

- Összehasonlító táblázat készítése, amely bemutatja a helyes és helytelen döntéseket az egyházi társadalmi tanítást tekintve.

- Rövid napló írása arról, miként valósulnak meg a társadalmi tanítás alapelvei a mindennapi életben.

CS 3.4. Erkölcsi döntéseket megalapozó forгатókönyvek vagy esettanulmányok készítése a család, a szexualitás, a bioetika és a társadalmi élet területén.

- Erkölcsi esettanulmányok kidolgozása (pl. döntések a családi életben, az orvosi technológiák használata, az élet tisztelete témájában), csoportmunkában, a keresztény tanítás és erkölcsi értékek alkalmazásával.

- Dramatizált jelenetek vagy oktatóvideók készítése „Döntések az életért” címmel, amelyek aktuális etikai dilemmákat (abortusz, eutanázia, hűség, családi kapcsolatok) dolgoznak fel, és megoldásokat kínálnak az emberi méltóság és a keresztény tanítás alapján.

- Kerekasztal-beszélgetés vagy vita megszervezése „Az élet etikája – szabadság vagy felelősség?” címmel, ahol a tanulók konkrét példák és erkölcsi hivatkozások alapján érvelnek a keresztény megkülönböztetés fontossága mellett a mai bioetikai és társadalmi kérdésekben.

CG 4 - Együttműködés másokkal a közösség előmozdításáért a társadalomban, minden személy vallási értékeinek tiszteletben tartásával

Programa școlară pentru disciplina Religie, Cultul Romano-Catolic de Limba Maghiară, clasele a IX-a – a XII-a, trunchi comun (TC), filiera teoretică, toate profilurile, toate specializările; filiera tehnică, toate profilurile, toate calificările profesionale; filiera vocațională, profilurile artistic, militar, pedagogic și sportiv, toate specializările

XII. osztály**CS 4.1. Az őskeresztény közösség és Szent Pál szerepének közös elemzése az Egyház egységének építésében.**

- Csoportmunka az Apostolok Cselekedeteiből vett szövegek alapján (ApCsel 2,42–47; 4,32–35), bemutatta, hogyan élte meg az ősegyház a közösséget és a szolidaritást.
- Közösén készített „a közösség fogalmi térképe”, amelyben a tanulók a páli értékeket (szeretet, egység, szolgálat) összekapcsolják a társadalmi és vallási együttműködés mai példáival.
- Iskolai kampány megtervezése „Együtt a közösségért” címmel, amely a szolidaritást, a tiszteletet és a felekezeti párbeszédet népszerűsíti az őskeresztény közösség példájából kiindulva.

CS 4.2. A zsinatok és történelmi események összehasonlítása annak vizsgálatára, hogyan járultak hozzá az egyházak közötti egységhez vagy megosztottsághoz.

- Grafikus idővonal készítése a modern és kortárs egyháztörténet főbb eseményeiről: reformáció, Tridenti Zsinat, I. és II. Vatikáni Zsinat, kommunizmus.
- Vita szervezése „A mai ökumenizmus – a II. Vatikáni Zsinat folytatása?” címmel.
- Tematikus kollázs készítése „Az Egyház párbeszédben a világgal – a II. Vatikáni Zsinattól napjainkig” címmel.

CS 4.3. A szentségek (házasság, egyházi rend) és Szűz Mária szerepének értékelése a hívők közötti egység előmozdításában.

- Illusztrált poszter készítése, amely bemutatja a szentségek és a hívők egysége közötti kapcsolatot.
- Rövid szerepjáték létrehozása, amely szemlélteti, hogyan erősítik a szentségek és Mária-tisztelet a közösségi egységet.
- Bibliai szövegek és katolikus dokumentumok elemzése annak érdekében, hogy a tanulók felismerjék és megindokolják a szentségek és Mária szerepének jelentőségét az egyházi közösség életében.

CS 4.4. Csoportos oktatási és szolidaritási projektek (életvédő kampányok, önkéntesség, vallásközi párbeszéd) létrehozása, amelyek a családban, az Egyházban és a társadalomban előmozdítják a közösséget.

- Önkéntes projekt vagy társadalmi kampány megtervezése és megvalósítása (pl. „Fiatalkor az életért”, „A szolidaritás hete”), amelyben a tanulók konkrét szerepeket vállalnak (szervezés, kommunikáció, népszerűsítés) és dokumentálják tevékenységük közösségre gyakorolt hatását.
- Videódokumentum vagy fotónapló készítése „A közösség jelei” címmel, amely helyi példákon keresztül mutatja be a különböző emberek, csoportok vagy felekezetek közötti együttműködést, kiemelve a közös keresztény értékeket.
- Iskolai kerekasztal vagy konferencia szervezése „Az egységet teremtő hit” címmel, ahol a tanulók bemutatják projektjeik eredményeit, és megvitatják a szolidaritás, a tisztelet és az együttműködés fontosságát a mai társadalomban.

TANANYAG**XII. osztály - Mesterünkkel együtt**

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „Velünk az Isten” (Mt 1,23)	1.1. „Tanúim leszek ... egészen a föld határáig” - A Szentlélek eljövetele; az ősegyház közössége. (ApCsel 2,1–13; 2,42–47) 1.2. „A jó harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, hitemet megtartottam” - Szent Pál megtérése (ApCsel 9,1–19). - Szent Pál Athénban (ApCsel 17,16–33). 1.3. „Ha pedig Krisztus nem támadt fel...” - Szent Pál tanítása és teológiája (1Kor 15,17). 1.4. „E három között pedig a legnagyobb a szeretet” - Szent Pál tanítása a szeretetről – A szeretet himnusza (1Kor 13,1–13). 1.5. Isten a szeretet - Az apostoli levelek – Szent János első levele (1Jn 4,7–13). 1.6. „És letöröl szemükről minden könnyet...” - Jelenések 21,4.
2. Különböző vallások értéke és lelkesége	2.1. A protestáns reformáció A téma tartalma: - Vallási, társadalmi és politikai okok. - Luther Márton és a német reformáció. - Kálvin János és a svájci reformáció.

Domenii de conținut / Tartalmai területek	Conținuturi / Tartalmak
	<ul style="list-style-type: none"> - A reformáció Erdélyben: evangélikusok és reformátusok. - VIII. Henrik és az angliai reformáció. 2.2. A tridentí zsinat és a katolikus egyház megújulása A téma tartalma: <ul style="list-style-type: none"> - A Tridenti Zsinat mint válasz a reformációra – lefolyása és tanítása. - Az egyházi élet megújulása a zsinat után: szentek, szerzetesrendek, új lelkiség. - Hagiográfia és történelem: Loyolai Szent Ignác és a jezsuita rend. 2.3. Az Egyház és a modern kor A téma tartalma: <ul style="list-style-type: none"> - A felvilágosodás, a francia forradalom, az ultramontanizmus születése. - IX. Pius pápa és az antimodernizmus. - XIII. Leó pápa és az egyház társadalmi tanításának kezdetei. 2.4. A modern egyház születése A téma tartalma: <ul style="list-style-type: none"> - Az Egyházat meghatározó történelmi események: világháborúk, nacionalizmus, antiszemitizmus. - A II. Vatikáni Zsinat: nyitás a világ felé. - Strukturális és liturgikus reform. - Ökumenizmus. - Az Egyház a hidegháború idején: Szent II. János Pál pápa küldetése. 2.5. A gyulafehérvári főegyházmegye a 20. században A téma tartalma: <ul style="list-style-type: none"> - A gyulafehérvári püspökség a két világháború között: Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök és az egyházmegye beilleszkedése Romániába. - A gyulafehérvári püspökség a háború utáni időszakban: Márton Áron püspök és küzdelme a kommunista diktatúra ellen. 2.6. A nagyváradi, temesvári és szatmári püspökségek helyzete a 20. században A téma tartalma: <ul style="list-style-type: none"> - A püspökségek rövid története az újrászervezéstől napjainkig. - Boldog Bogdánffy Szilárd. - Boldog Scheffler János.
3. Egyházunk válaszai napjaink kihívásaira	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. „Amit Isten egybekötött...” (Mt 19,6) - Az ember férfinak és nőnek teremtett. - A házasság szentsége. 3.2. „Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt 110,4) - A papság szentsége. 3.3. „Asszony, íme a te fiad” (Jn 19,26) - Szűz Mária szerepe Isten üdvözítő tervében. 3.4. A helyes és helytelen istentiszteleti formák - A népi áhítat formái: rózsafüzér, keresztút, zarándoklatok. - A szentelmények: temetés, áldások. - Helytelen spirituális gyakorlatok: okkultizmus, átok, szinkretizmus, sátánizmus. 3.5. A földi élet után - Eszkatológia: feltámadás és végítélet.
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. A Szentlélek egyháza - Egészséges életmód. - Szexualitás. 4.2. Támadás az emberi élet ellen - Abortusz, eutanázia. - Szent Gianna Beretta Molla. 4.3. Én + te + ő = család - Családtervezés. - Casciai Szent Rita. 4.4. Szenvedélyek és függőségek - A játékszenvedély.

Domenii de conținut / Tartalmai területek	Conținuturi / Tartalmak
	- Az online világ veszélyei. 4.5. Az idő mint ajándék - Munka és pihenés.

MÓDSZERTANI JAVASLATOK

1. Jelentésük és szerepük

A módszertani javaslatok segítik a hittanárt abban, hogy a teológiai, bibliai, történelmi és erkölcsi témákat élő, hozzáférhető és a diákok számára jelentős tanulási élménnyé alakítsa.

Nem egyetlen módszert kínálnak, hanem irányításként szolgálnak:

hogyan lehet egy bibliai témát („Ábrahám elhívása”), történelmit („A magyarság megtérése”), erkölcsit („Az erények”) vagy kortársat („Az online világ veszélyei”) interaktív, személyes reflexiót és gyakorlati alkalmazást ösztönző módon tanítani.

2. Általános alapelvek a vallásoktatásban

Tanulóközpontúság: a fiatalok kérdései a kiindulópontok („Hol fedezem fel ma Istent?”).

Módszertani sokszínűség: bibliai történetmesélés, vita, kreatív feladat (rajz, napló), dramatizálás, vallási szövegelemzés.

Rugalmasság: a bibliai szövegek vagy történelmi források a diákok szintjéhez és az iskola lehetőségeihez igazíthatók.

Interdiszciplinaritás: kizárólag a vallási / humán területen belül – történelem, irodalom, kultúra, szakrális művészet.

Fejlesztő értékelés: lelki napló, írásos reflexió, önértékelés és társértékelés.

Differenciálás: egyszerűbb feladatok (pl. bibliai jelenet illusztrálása) és összetettebbek (vallási szövegek összehasonlítása) a különböző tempójú diákok számára.

Gyakorlati hasznosság: a keresztény értékek megélése a mindennapokban – hogyan élem meg ma az evangéliumi üzenetet?

3. Általános módszertani irányelvek

Aktív tanulás: viták („Mi Jézus tékozló fiúról szóló példabeszédének üzenete a mai fiatalok számára?”), esettanulmányok („Pio atya – szenvedés és remény”).

Együttműködő tanulás: csoportok bibliai szövegeket vagy szentek életét dolgozzák fel, majd bemutatják társaiknak.

Projektalapú tanulás: „imádságnapló” vezetése vagy plakát készítése egy erényről.

Digitális tanulás: interaktív bibliai alkalmazások, online térképek Szent Pál útjairól, tematikus videók.

Hiteles tanulás: találkozók, interjúk papokkal, szerzetesekkel vagy önkéntesekkel.

Kontextuális tanulás: valós élethelyzetek (függőségek, családi kapcsolatok, barátság) megbeszélése keresztény szemszögből.

4. Módszertani adaptációk

A római katolikus hittan IX–XII. osztályos tanítására vonatkozó javaslatok célja, hogy az oktatás a diákok életkorához és a rendelkezésre álló forrásokhoz igazodjon, miközben összhangot tart a bibliai, vallástörténeti és aktuális tartalmakkal.

Alapelvek

Hozzáférhetőség: összetettebb bibliai vagy történelmi témák (pl. szövetségek, ókori vallások, egyetemes zsinatok) esetén a tanár válogathat rövid, szemléletes részleteket, amelyeket a tanulók vizuálisan és egyszerűen dolgoznak fel.

Interaktivitás: minden tartalmi területhez kapcsolódjon valamilyen tanulói aktivitás – kifejező felolvasás, vita, dramatizálás, közös projekt, alkalmazott beszélgetés.

Kapcsolat a diákok életével: a bibliai események és a szentek példái személyes tapasztalatokhoz kötődnek (megbocsátás, felelősség, barátság, hit).

Sokszínűség tisztelete: más vallások megismerésekor a hangsúly az objektív, tiszteletteljes bemutatáson és a párbeszéd lehetőségeinek felismerésén van.

Fejlesztő dimenzió: a szentségek, erények és a keresztény tanúságtétel konkrét élethelyzeteken keresztül kerül bemutatásra, amelyek reflexióra és erkölcsi döntésre ösztönöznek.

Alkalmazható tanulási formák

Bibliai történetmesélés és dramatizálás: Ábrahám elhívása, példabeszédek, Jézus szenvedése, Szent Pál megtérése – a diákok eljátszák a jeleneteket, majd megbeszélik azok mai üzenetét.

Történelmi esettanulmány: az ókori civilizációk, üldözések, reformok vagy zsinatok feldolgozása szövegekkel, térképekkel, képekkel.

Együttműködő tanulás: csoportok különböző szempontokat dolgoznak ki (a Szentlélek ajándékai, keleti vallások, erények) és bemutatják az osztályban.

Gyakorlati projektek: imádságnaplók, szentségekről szóló plakátok, függőségmegelőző kampányok, kisebb karitatív akciók.

Digitális források: interaktív bibliai térképek, multimédiás előadások szentekről, virtuális templomtúrák, bibliaalkalmazások.

Differenciálás és személyre szabás

Lassabb tempójú vagy sajátos nevelési igényű diákoknak: vizuális összefoglalók, bibliai képregények, egyszerű szókincs, rövid szerepjáték.

Haladó diákoknak: bibliai és hagyományos szövegek összehasonlítása, rövid esszék, egyházi dokumentumok elemzése.

Értékelés

Formatív: reflexiós naplók, visszajelző lapok, megbeszélések, önértékelés és társértékelés.

Szummatív: alkalmazott tesztek (bibliai szövegek, erkölcsi esetek, vallások), tematikus portfóliók, nyilvános projektbemutatók.

Egységes alkalmazási példák

Isteni kinyilatkoztatás: „A szövetségek térképe” – Ábrahámától az Újszövetségig, csoportmunkában feldolgozva.

Más vallások értékei: „Az ókor kerekasztala” – diákok képviselik Egyiptomot, Görögországot, Rómát és Izraelt, majd összevetik a szent fogalmát.

Kortárs keresztény válaszok: műhely „építő és romboló istenképekről”, a Biblia fényében javítva.

Keresztény tanúságtétel: karitatív projekt vagy „a lelkiismeret bírósága” – erkölcsi döntések megvitatása a parancsolatok és az erények alapján.

5. Kapcsolódás a végzős diák profiljához

A módszertani javaslatok bemutatják, miként járul hozzá minden lecke:

Kulcskompetenciákhoz:

- szociális és állampolgári (felelősségről szóló beszélgetések),
- digitális (szentekről készült multimédiás prezentációk),
- kulturális (vallási hagyományok megismerése).

A végzős diák jellemzőihez:

- reflektív (imáról szóló személyes napló),
- kreatív (bibliai képregény készítése egy példabeszédről),
- felelős (karitatív tevékenységben való részvétel).

Keresztirányú témákhoz:

- környezeti nevelés (a teremtés bibliai olvasata és a természetvédelem),
- digitalizáció (felelős online forráskezelés),
- egészség és etika (függőségek, bioetika, szexualitás témái).

6. Kulcsüzenet a tanári munkacsoportok számára

A római katolikus hittan módszertani javaslatai nem a tanterv „rejtett kézikönyvét”, hanem egy pedagógiai iránytűt kínálnak, amely segíti a hit közvetítését.

Megmutatják, hogyan lehet a bibliai témákat, az egyháztörténetet, a szentségeket és a szentek tanúságtételét a középiskolások számára élményszerűvé és érthetővé tenni.

A kezdő tanár számára ezek a javaslatok világos támpontokat adnak:

- hogyan olvasson és magyarázzon bibliai szöveget,
- hogyan kapcsolja össze az üdvtörténet eseményeit a diákok kérdéseivel,
- és hogyan tegye láthatóvá a keresztény értékeket a mindennapi életben.

A tapasztalt tanár számára pedig teret biztosítanak az innovációnak:

- digitális források beépítésére, interdiszciplináris projektekre,
- és a diákok közösségi szerepvállalásának új formáira.

Így biztosítható az összhang a tantervi célok és az iskolai gyakorlat között,

és a hittanóra valódi találkozási ponttá válik az evangélium üzenete és a fiatalok élete között

GRUP DE LUCRU - MUNKACSOPORT

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
NAGY HAJNAL-OTILIA	I.	LICEUL TEORETIC „TAMÁSI ÁRON” ODRHEIU SECUIESC... ⁽¹⁴⁾
BENEDEK MATILDA-RAMONA	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SZENT LÁSZLÓ” ORADEA
KOCSIK ZOLTÁN-IOSIF	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „GERHARDINUM” TIMISOARA
ERDÉLY IMRE	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SEGÍTŐ MÁRIA” MIERCUREA-CIUC
KIRNER MATILD	I.	COLEGIUL NAȚIONAL ”KÖLCSEY FERENC”, SATU MARE
HODOR ERIKA-HAINAL	I.	LICEUL TEORETIC “BÁTHORY ISTVÁN”, CLUJ-NAPOCA
BÁLINT RÓBERT	II. /Doctor în teologie	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SZENT ERZSÉBET” LUNCA DE SUS
NEMES ISTVÁN	I. /Doctor în teologie	CENTRUL PENTRU FORMAREA CONTINUĂ ÎN LIMBA MAGHIARĂ ORADEA
TAMÁSI ZSOLT-JÓZSEF	I. /Doctor în teologie	LICEUL TEORETIC „BOLYAI FARKAS” TÂRGU-MUREȘ

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
ZĂBAVĂ MIHAELA	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
PISLARU CĂTĂLIN	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
DIÓSI DÁVID	Prof. Univ. Dr.	Facultatea de Teologie Romano-Catolică, UBB/Cluj – SIS Alba Iulia	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI:

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
GÁL LÁSZLÓ	Inspector școlar general arhiepiscopozan / Doctor în teologie / Gr.did.I.	Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia	Responsabil cult